

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

210. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Péntek

1933. évi szeptember 15

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszéd: díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postataktó rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalán 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalán 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Barna könyvek

Az is furcsa, nemde, hogy egyszerre két könyv is megjelent ugyanazzal a címmel. Málkor, esztétikusabb időkben, már vita indult volna meg, kinek jutott előbb az eszébe, Lord Marleynek vagy Dollfuss kancellárnak és társszerzőjének, Fey dr. rendőrmíniszternek. És kárterítési pörök indultak volna a cím és a fedél színe miatt s a bíróság úgy döntött volna, hogy az egyik cím és az egyik szín nem lehet ugyanugy barna, mint a másik. De ma, amikor a barna divatszíné vált, ilyen kicsiségeken meg nem akad senki s az elmúlt idők perpatvarával se tartják szükségesnek a reklám és az ellenreklám forszírozását, aki tájékoztatlanágában csak egy könyvről tud és véletlenül a másikat olvassa el, épp eleget olvasott, hogy a folytatástól elmenjen a kedve. De aki nek van hozzá bátorsága, hogy a tényekkel szembenézzen és a kort, amelyben él, megismerje, az el fogja olvasni a harmadik, a negyedik s az ötödik Barnakönyvet is, mert bizonyos, hogy ez a műfaj csak most van indulóban s ha valami szent égi csoda nem segít, még sokáig ez fogja fedezni az olvasó szörnyiség- és borzalomszükségletét.

Meg kell adni, a londoni Barnakönyv, amelyhez a lordok házában a másodelnöke irt előzőt, több világhírességet sorakoztat fel, mint a bécsi. Einstein, Barbusse, Theodore Dreiser, Romain Rolland, Ernst Toller, André Gide, Egon Erwin Kisch és az európai nevek egész sora irt itt a dokumentumok, fényképek és egyéb bizonyítékok során lángoló vádiratot a német munkásüldözések, jogbitorlások, pogromok, gyilkosságok középkora ellen. A birodalmi palota égésének nehéz titka is itt lepleződik le, ez a könyv tehát általánosabb érdeklődésre tarthat számot, mint az, amelyet Dollfuss és Fey tesz le ma a világkritika asztalára. Dollfussék műve a régi diplomáciai értelemben vett iratgyűjtemény s a politikai barnakönyv csak azáltal válik Barnakönyvvé, hogy nemcsak a nagy- és kishatalmak irattárainak küldik meg, de kitétetik minden könyvesbolt kirakatába, ahol lármás-színes „Ép most jelent meg” szalaggal ki-málják a könyvkedvelőnek és újdonságba-rátának. Új stílusa ez az új időnek: egy létéért harcoló kormány áll ki szerzőnek a világ elé.

A könyv alcíme: „A kampószerest harca Ausztria ellen”. A ponyvaregény-örök elsőpadhatnának az irigységtől, alig öt oldalon itt hatvan gyilkosság szerepel. Bomba, revolver, pokolgép, sortűz, gépfegyver, lövés az éjszakában, bokrok sü- rüjéből, erdők homályából, száguldó autóról, mozgó vagy merev, de mindig biztos fedezékből. A tömeghősiességnak ezúrlke sorokba tömörített példái is elő- tolakodnak, száz felfegyverzett eszmehar- cos megtámad egy-két védtelent, győz és elmenekül. Ha otthagy valamilyen bün- jelt a csata színhelyén, mindig német származású ez a corpus delicti. Made in Germany. Néha ez olvasható a revol- ver agyán: P. D. München. Polizeidirek- tion München. A müncheni Barna Ház és a müncheni rendőrigazgatóság ugy látszik ugyanazzal a revolverrel dolgozik Ausz- triában.

De a dokumentumok sem 3 be- szédeselek. Itt van egy titkos 13-as, a 13-as számú, Münchenben kelt 1933 áprí- lis 20-án, vezérl parancs, Hitler aláírásá- val: Ausztriát a kampószerest cselek-

A legkülönösebb belpolitikai harc fordulatai

Szovátia

az erdélyi és regáti szellemiség választóvonalala lett

Demokráciát és alkotmányosságot követelnek Maniu hivei

Socol Aurél emelkedett szellemű megnyitó beszéde

Bukarest, szeptember 14.

Nem lehet vitás: kedden az egész ország osztatlan figyelmé fordult Szovátia felé. Ma- niu hiveinek szovátai sorakozója mutatta meg, hogy az a törés, ami az ország belpoli- tikai életében és kormányzati rendszerében bekövetkezett, komoly változások kiinduló pontja lesz-e, vagy pedig hatalmi szóval és a hatalom erejével még mindig összeférel- hetők azok a szakadások, amelyek immáron nemcsak a kormányparti kormányzati pro- grammon, hanem az alkotmányosságon is mutatkoznak.

Maniu hivei tarthattak attól, hogy a hata- lom vonzóereje, ami nálunk példabeszédsze- rűen közismert, sokakat visszatart majd at- tól, hogy kiálljanak a megtagadott, sőt szí- te kitagadott vezér mellé. A kormány remélte is ezt. Vajdának igen fontos lett volna ez, hogy Szovátára minél kevesebben vonul- nak fel a képviselők és szenátorok közül. Ez a külsőség most a lényeg erejével hatott vol- na, mert bizonyíték lehetett volna arra, hogy Maniu nem képviseli a népakaratot, tehát megmozdulása elmellőzhető, a kormány min- den további nélkül folytathatja ott, ahol ab- bahagyta, nincs szükség semmi erőszakosabb fellépésre. Az alkotmányosságot ebben a pil- lanatban még Vajda előtt éppen úgy, mint Maniu előtt, a tömegek akarata jelenti. Amennyiben Szovátia nem mutathat fel tö- megeket, úgy az alkotmányosság Vajda mel- lett van s az uralom nyugodtan tartható to- vább ezen az alapon.

Ebből a szempontból mérlegelve a szovátai sorakozás eredményét, nagy zavarban lehet- nek most a bukaresti elméleti és gyakorlati politikusok egyaránt. Szovátia ugyanis nem annyira meglepő, mint inkább kínos ered- ményt hozott. Igaz, hogy voltak Szovátán tömegek, illetve olyan emberek, akik a tö- megeket jelentik, igaz azonban az is, hogy Szovátán nem volt ott az egész ország: a Regát szinte teljesen elmaradt. Egyedül Albamegye képviseltette magát a regáti megvék közül, ezzel szemben azonban szinte kivétel nélkül felvonultak az erdélyi megyék. Az erdélyi képviselők és szenátorok nagy többsége meg- jelent, vagy írásban jelentette csatlakozását. Megjelent hét erdélyi megyei prefektus is,

noha az erdélyi megyefőnököket — nem min- den számítás nélkül — Voicu Nişescu helyet- tes belügyminiszter éppen erre a napra ren- delte be Bukarestbe tanácskozára. Volt te- hát hivatali kényszer is. Ilyen körülmények között a hét erdélyi megyefőnök Bukarest- ből való elmaradása és Szovátán való meg- jelenése különösen kínosan hathat a kor- mányra.

A nagyobb baj azonban mégsem ez. A na- gyobb baj az, hogy ebben a pillanatban győ- zelem nem jutott osztályrészül az egyik ol- dalnak sem, viszont a szovátai sorakozó ké- nyelmetlen fegyvert adott mind a két fél ke- zébe.

Kiderült az, hogy Erdély szinte egyöntet- ten Maniu mellé állott s így — nem most először — szembekerült az okmányossággal, amelynek képviseletében — milyen furcsa játéka a sorsnak — az erdélyi Vajda áll az élen.

Kínos és kényelmetlen adottság ez mindkét félre. Vajda tudja nagyon jól, hogy mit je- lent a közjogilag és politikailag fejlettebb és magasabb nivón álló Erdély megnyilatkozása. Maniu viszont azt tudja, hogy mennyire kiaknázható ellene az a tény, hogy fellépésé- vel elválasztotta Erdélyt az Okmányosságtól. Sokszor kísértett már eddig is az a kétféle szakadás és mindig Maniu volt az, aki meg- rettent ettől és áldozatok árán is visszataktikázta, összeférelte — a békét.

És most mégis Maniu „osztotta két részre az országot”!

Mi következhetik most? Vagy az, hogy Ma- niu kezébe veszi és él azzal az erővel, amit neki az erdélyi felsorakozás ad. Ezt az erőt Bukarestben semmi esetre sem becsülhetik le, mert az „egységet” Bukarestben éppen úgy féltetni kell, mint ahogyan Maniu féltette. Mérlegelni kell azt is, hogy külpolitikailag nagyon kihasználható ez az erdélyi különvá- lás. Ebben az esetben Vajda vagy meghaj- lik és elvonul, vagy pedig — diktatórikus alapon kormányoz tovább.

A második eset az, hogy Maniu újra csak megriad attól, amit ő maga idézett föl. Igyek- szik rendbehozni a dolgot azzal, hogy magá- hoz vonzza, ha tudja, Mihalachet, aki az okl- rályságot is jelenti a nemzetiparasztipárt szempontjából. Ha Mihalache csatlakozik, úgy

Maniunak újra nyert ügye van s az uralom- tól ismét csak Vajda ismeretlen szándéka tit- heti el.

Mérlegre téve Maniu egyéniségét, valami- azt a tényt, hogy a minden román politiku- sok legóvatosabbika még mai elkeseredeti hangulatában is volt annyira óvatos, hogy a szovátai felvonulást nem ő rendezte meg, ha- nem — mintegy kísérletként — személyes hi- veinek engedte át ezt a szerepet s ő maga meg sem jelent Szovátán, valószínű, hogy a helyzet végső elmérgesedése helyett az ellen- tétek áthidalása következik.

Nem elképzelhetetlen azonban a harmadik lehetőség sem: az, hogy Mihalache nem csat- lakozik Maniuhoz, hanem a maga külön számlájára támadja tovább a kormányt és sürgeti az alkotmányreformot. Ebben az esetben Maniu megint csak rákényszerül a külön erdélyi felkarolásra, ha vállalja azt minden esetleges következményével együtt. Ha nem vállalja, úgy marad minden a régi- ben, legföljebb hosszú egyezkedések, tanács- kozások lesznek addig, amíg a volt legendás vezér mellől elhullnak a legutolsó és leghit- ségesebb párthívek is.

Mi történt Szovátán?

Legutóbbi számunkban közöltük azoknak a nevezetesebb politikuskoknak a névsorát, a kik felvonultak Szovátára, Maniu újra kibon- tott politikai zászlója alá.

A gyűlést, amely délután 2 órakor kezdő- dött meg a „Mária királyné” vendéglőben, Socol Aurél nyitotta meg:

— Kivételek öröm nekem ez, — mondotta Socol, — hogy én elnökölhetek az erdélyi képviselőknek ezen az összejövetelen.

Mindazok, akikkel személyesen érintkez- tem, jelen vannak itt s csak azt sajnálom, hogy nem tudtam még több emberrel érint- kezni, mert akkor többen lennének jelen.

— Tartozom egy magyarázattal: mi kész- tetett arra, hogy Önöket összehívjam. Mind- annyiunkat bántott valami különös érzés és nyomta lelkiismeretünket az a tény, hogy a Maniu Gyula ellen indított hajszára nem adott senki idejében méltó feleletet. Ez a

ményterületének nyilvánítja, ez a biroda- lom tizenhatodik tartománya, az Ostmark. Itt van a Führer utasítása, hogyan haj- ták végre a propagandát és az osztrák al- vezérek megtudhatják, hogyan vélekedik a Vezér az isteni népről, amely őt isteníti. Szórol-szóra így: „A tömeg figyelmé rendkívül korlátozott, az értelme kevés, ez- zel szemben nagy a feledékenység”. Tan- nulság: addig kell puhítani ezt a buta tö- meget, míg megérti az eszmét. Belé kell verni a propaganda-maszlagot. Ez bevált Németországban, be kell válnia Ausztriá- ban is. Nem kell attól félni, hogy egykor majd számon kéri, amit ígérték neki, his- zen ez a tömeg oly feledékeny.

Ezután a cinizmus után nem lehet cso- dálkozni, ha München ugyanugy tipizál-

ja az Ausztriának gyártott tömegman- nát, a különböző helyeken tartandó szó- noklatokat, mint Ford az autót és Bata a cipőt. Kész mintabeszédek mennek le a tizenhatodik provinciába, parasztyűlés, munkásgyűlés, hivatalnokgyűlés, diákgyű- lés és kispolgárgyűlések számára. — Mást kell ígérni a parasztnak, mást a munkásnak, mást a kereskedőnek. A fő, hogy az egyik ne tudja, mit ígértek a má- sikkak. A munkásnak azt kell mondani, jön a szocializmus, de a paraszt számára meg kell tartani a magántulajdont és még ráadást is kap. A diákságot új nemességgel kell kecsegtetni, ők lesznek a vezetők az új államban.

Miniszterek, zsidók, rendőrök és Heim- wehr-katonák élete szabad préda. Meg

kell szervezni a pinceharcot, a tetőharcot, a barrikádharcot, hajszálra úgy, ahogy a német kommunistapárt előírta. A berli- ni Liebknecht-házban talált titkos uta- sítások jók voltak arra, hogy Hitler a világ szeme elé lobogtassa őket: ime, ezek ellen harcolok én, de Ausztriában ezek szerint rendezi be a harcot. És ezer ilyen kontraszt, amely nélkül a Hitleruralmat el se lehetne képzelni. Az egyik müncheni terrorutasítás arról beszél, hogy meg kell szervezni az öngyilkosjelölteket is. Aki meg akar szabadulni az életétől, tegye úgy, hogy néhány bűnös árulót is magával vigyen a másvilágra... Pokoli or- vasmány ez a Barnakönyv, ha nem vol- na olyan katasztrófálisan valóságsgaza, még röhögni is lehetne egy-egy oldalán.

gyűlés azt igazolja, hogy Erdély erkölcsi és kulture nem veszett el. Azért jöttünk ide, hogy a jelenlegi politikai helyzetet tanulmányozzuk és multunkat revidáljuk. Továbbá azért, hogy amennyiben arra a meggyőződésre jutunk, hogy a jelenlegi politikai helyzet nem egyezik Erdély hagyományaival, úgy megtegyük a megfelelő lépéseket.

— A nemzetiparasztpárt közismert programjával hitet tett amellett, hogy célja a román állam megalkotása és megerősítése. Ezt a programot a román állam politikai és földrajzi nemzeti adottságai fűtötték át. Arra törekedtünk, hogy ezzel a programmal Romániának nemzeti és demokratikus belső tartalmat adjunk.

Egyetlen kormányzási rendszer, amit elfogadtunk, a hamisítatlan alkotmányos és parlamentáris uralom, mert csak ez biztosítja a népeknek azt a jogát, hogy akarata szerint éljen.

Ezután Socol rámutatott arra, hogy Románia sajtóságos helyzete, amelyet a nép földműves jellege tesz ilyen egyénivé és gazdaságilag egyszerűvé, ez követelte azt, hogy Romániában demokratikus kormányzati rendszer legyen.

A nemzetiparasztpárt működése csakis a demokratikus elvekre támaszkodhatik.

A kormány pedig a párt tükre és a polgárság akarata kell, hogy legyen. Egyedül Maniu Gyula volt az, aki a háboru utáni román politikát ebben a formában rendkívüli erővel tudta képviselni. Amikor Nagyrománia első parlamentje közvetlenül a háboru után megalkult, mindenki azt hitte, hogy Romániában tiszta parlamentarizmus kezdődik. Hamarosan kiderült azonban az, hogy ez az első parlament nem felelt meg a Bukarestben uralkodó politikai légkörnek, éppen ezért ezt megszüntették és visszatértek ahhoz a régi rendszerhez, amelyet Bratianu Jonel oligarchikus pártja képviselt. E rendszer elleni harc tíz éven keresztül folyt Maniu Gyula vezérlete alatt. Amikor, 1928-ban megalakult az első nemzetiparasztpárti kormány, mindannyian arra törekedtek, hogy a román állam lényegét alkotó politikai formát megváltoztassuk. Ez volt az első alkotmányos kormányzat, amely tényleges eredményeket hozott. Ez valószínűleg meg a restaurációt is.

„Erdély nevében...”

— Erdély nevében — folytatta Socol, — amelynek nevében jogunk van beszélni, kijelentjük, hogy a restauráció kizárólag csak a nemzetiparasztpárt nevéhez fűződik.

Hívet vagyunk a királynak és a monarchiának, de alkotmányos monarchiát akarunk.

Köztársasági érzelmeinkről elterjedt hírek közönséges rágalmak. 1926-ban megalakult a Chemarea, azonban hamarosan eltért eredeti céljától, mert annak élére törtétek és hatalomra vágyók kerültek.

— Az egyesület kereteibe tartozó fiatalok egész lépcsőházakat próbáltak ugrani és sikerült is ez nekik, mert tisztességtelen befolyást nyerve, felelőtlen tényezőkké váltak. Odáig jutottunk ezek miatt, hogy ma az alkotmányos rendben akadályok mutatkoznak.

Socol ezután az utóbbi kormányzások mérlegét állítja fel. A Mironescu-kormány működésének ismertetése után rámutat arra, hogy a Jorga-kormány haszontalan kísérletnek mutatkozott Románia előrehaladásában lévő demokratikus szellemével szemben. A következő Vajda-kormány rendkívül sok külpolitikai nehézséggel küzdött.

— Később, nagy rábeszélésekkel, visszahívták a párt és a kormány élére Maniut, akit azzal hitegettek, hogy szabadkezet biztosítottak neki, illetve biztatták, hogy az alkotmányosság szellemében engedik kormányozni. Rövid idő múltán már elterjedt a hír, hogy Maniu január 15-én lemond, sőt azt is megmondották előre, hogy nié fog lemondani. A lemondás valóban bekövetkezett. Akkor felvetődött az a kérdés, hogy ki fogja megalakítani az új kormányt. Mi, erdélyiek, követeltük a Maniu melletti kitarast. Vajda ki is jelentette, hogy egyetért Maniuvall. A végén mégis Vajda fogadta el a kormányalakítási megbízatást, jöhetett Maniu és Mihalache megegyeztek egy Titulescu-kormányban, amelyet a nemzetiparasztpárt támogatott volna. A Mironescu-féle következetlenség után következett a Vajda-féle következetlenség.

„Rejtett hatalom” kerítette uralma alá ezt a kormányt és ma már senki előtt sem titok, hogy az ostromállapot bevezetéséről szóló törvényt, amelyet nem is alkalmaztak, a legkínosabb erőszakosság alatt léptette életbe a kormány.

A kommunizmus ürügye nem helytálló, mert kommunizmus sem Erdélyben, sem Besszarábiában nincs. Ha pedig jobboldali veszedelem létezik, úgy ennek a felelősségét az a néhány politikus viseli, akik ezzel a mozgalommal kacérkodtak.

Hogyan áll a Skoda-ügy

Kitért Socol a Skoda-botránnyra is, amely — Socol szerint — a nemzetiparasztpárt és Maniu Gyula kompromittálására indított intrikák következtében robbant ki. Maniu Gyula volt a célpont és ezért Mirto közlekedésiügyi miniszter és Tilea miniszterelnökségi államtitkár azzal a pontos megbízatással utaztak Prágába, hogy a Skoda-gyár vezetőségét kompromittáló nyilatkozattételre bírják. A Vajda-kormány nemtörődomsége ebben a kérdésben az egész közvéleményt felháborította.

— Maniu Gyula, mondotta Socol, — közvetlenül a Skoda-botrány parlamenti kirobanása után az ügy tisztázását kérte és főleg a fegyverkezési politikát akarta megvilágítani. Ezért beszélni akart a parlamentben. Vajda azonban megtiltotta neki ezt, azzal az indoklással, hogy csak nehézségeket okozna a kormánynak. Szomorú, hogy más pártbeli politikusoknak kellett megvédeniük a fegyverkezési szerződéseket.

A nemzetiparasztpártból történt utóbbi ki-

zárásokról szólva, kijelenti:

— Ezek a kizárások mintha meg sem történtek volna, mert mi ebben a pártban születtünk és ebben a pártban fogunk meghalni!

A TÖBBI SZÖNÖK...

Augustin Popa: Figyelmezteti az egybegyűlteket, hogy néhány évvel ezelőtt az ország 90 százaléka a nemzetiparasztpárt mögött állott és ezt a pártot most a szétzúllás veszélye fenyegeti. A mai napnak a politikai újjászülést napjának kell lennie s ennek az újjászülésnek az élén Maniu Gyula áll, aki az erdélyi emberiség és a becsület megszélyesítője. (A közönség felállva 10 percig ünnepli Maniut.)

Virgil Solomon: Az öregek üdvözlését és szeretetét tolmácsolta.

Moldovan Valer: Kijelenti, hogy senkinek sincs jogában az erdélyi képviselők közül bárkit is kizárni a pártból. Kétféle erkölcsöt, egyénit és politikait, az erdélyiek nem ismernek. Egyetlen vezér lehet s ez csak Maniu

Gyula, mert ő sohasem hibázott.

— Egy besszarábiai azt kérdezte, — mondotta Moldovan, — hogy Maniu Gyula eljön-e Szovátra. Azt válaszoltuk neki, hogy nem. Nem, mert Maniu mindig jelen van ott, ahol Erdély sorsáról tárgyalnak.

Jonel Pop (kamarai alelnök): Azért tilt össze Szováta az értekezlet, mert valamennyien érezték a megjelentek, hogy a dolgozat meg kell beszélni. Itt nincsenek és nem is lehetnek viták, mert mindenki egyvéleményen van. A lelkiismeretünkről kell tanuvalomást tennünk. Könnyebb kurtizánnak lenni, mint hazafinak. A párt maga nem vétke s hibákat egyes emberek követtek el.

Victor Munteanu és Tudoran képviselők után Vescan dr. marosmegyei prefektus beszélt, aki önmagát üdvözlötte azért, mert május 6-án a párt végrehajtó bizottságában egyetlen volt, aki a Maniu ellen felsorakozott támadások miatt tiltakozott és ma egész Erdély emellett a tiltakozás mellett áll.

A határozatok

A felszólalások után az alábbi határozati javaslatot egyhangulag fogadták el:

1. Követeljük a nemzetiparasztpárt programjának teljes és bátor alkalmazását, elsősorban: a választójog reformját és a decentralizációt, valamint a helyi autonómiák személtt tartásával a közigazgatás reformját, mindkettőt a párt programjának szellemében. Az ország agrárjellegének megfelelően új gazdasági és pénzügyi politika kezdeményezését és követeljük a párttól és a kormánytól hogy habozás nélkül olyan pénzügyi és gazdasági politikát kezdeményezzen, amely megakadályozza az ország, különösen Erdély és a Bánság elszegényedését és az állami, valamint a magánintézményeknek a pénzühiány miatti elsorvadását.

2. Az állami lehetőségek megteremtésére, az ország gazdasági és jóléti fejlődésének biztosítására, erkölcsiségének felemelésére és súlyos belső politikai megrázkódtatások elkerülésére, halasztlanul követeljük az alkotmányos kormányzati rendszerhez való visszatérést. Az alkotmányos kormányzatnak mentesnek kell lennie minden olyan titkos befolyástól, amely az alkotmányos rendszernek ellentmond és amely mélyen sérti az állam érdekeit, méltóságát és a korona presztízst.

3. Hűségesek vagyunk a nemzeti-parasztpárt alapját képező demokratikus

elvekhez és teljes mértékben azonosítjuk magunkat Maniu Gyula politikai elképzeléseivel és tetteivel.

4. A legmélyebb felháborodással bélyegezzük meg azt az összeesküvő rágalomhadjáratot, amelyet Maniu Gyula ellen indítottak, az ellen a vezér ellen, aki a román nemzet legvilágosabb fejű férfiúja s akinek nevéhez fűződik a felszabadulást folytatott nemzeti harc, az egyesülés magas aktusa és az egész országnak a jövő sorsa. Jogosan háborudunk föl amiatt, hogy az arra hivatottak nem tartották kötelességüknek megfelelő eljárások és nyilatkozatok útján ezt a rágalomhadjáratot megfékezni, továbbá tisztázni a nyilvánosság előtt elhangzott vádakait, amelyek szerint a kormány néhány tagja is részes a rágalomhadjáratban.

5. Követeljük a párt belső életének megtisztítását. Követeljük azoknak a kizárását, akik a gyávaságot és a korrupciót vitték be a pártéletbe. Követeljük, hogy a pártéletben, különösen a fegyelmi büntetések kiszabásánál, szigorúan tartassák be az illetékességet és a párt alapszabályaiban lefektetett eljárásokat. A szabálytalanul hozott fegyelmi határozatokat nemlétezőnek tekintjük.

A határozati javaslat felolvasása közben a tömeg Maniut és Mihalachet éltette viharosan. Aztán két bizottságot küldöttek ki. Az

egyik Maniuvall közli a határozatokat, a másik Vajdával.

A KORMÁNYKÖRÖK VÉLEMÉNYE

Bukarestben egyelőre még határozatlanok a szováti gyűlés jelentőségének mérlegelésénél. Az ellenzéki pártok halgatnak és állgat magat a kormány is. Hivatalos, vagy félhivatalos formában még nem történt semmi megnyilatkozás. A kormányhoz közel állók egyelőre csak eljelentékteleníténi igyekeznek a szováti sorakozót. Az a véleményük, hogy Szováta semmi sem történt, ami a kormány helyzetét befolyásolná. Ők úgy tudják, hogy Szováta csak 28 nemzetiparasztpárti képviselő jelent meg. Ezek közül három olyan, akit a pártból kizártak, sokan vannak olyanok, akik Maniu közvetlen rokoni köréhez tartoznak, a többiek pedig olyan értesüléseket szereztek Bukarestben, hogy rövidesen visszatérnek a kormányhűséghez.

A miniszterelnök maga először elhalasztotta, majd újra összehívta a szerdára tervezett minisztertanácsot. A meghívó Calimanestiba szól, ahol jelenleg a miniszterelnök tartózkodik. Pontos időpont nincs benne.

Vagy csütörtökön, vagy pénteken tartják meg a minisztertanácsot, aszerint, hogy a miniszterek hogyan gyűlnek össze.

Ezzel a kedélyességgel talán azt akarják bizonygatni, hogy egyáltalában nem idegesíti a kormányt a szováti gyűlés és annak határozatai.

Október 15-ikére

Vajda összehívja a parlamentet és felveti a bizalmi kérdést

Bukarest, szeptember 14

A legújabb jelentések szerint Vajda miniszterelnök elhatározta, hogy október 15-re összehívja a parlamentet. A megnyitási formások, valamint a parlamenti bizottságok és a tisztikar megválasztása után

nyomban felveti a bizalmi kérdést s annak eredményétől teszi függővé további magatartását.

Maga a kormánypárt egyébként nagy munkában van. Szombatra összehívták a párt állandó választmányát. A választmány Mihalache ismeretes kijelentéseit veszi tárgyalás alá és határozni fog, hogy megindítsa-e a fegyelmi vizsgálatot a párt alelnöke ellen, vagy ne. A választmányi gyűlés után egy hétre összehívják a végrehajtóbizottságot, amelynek az lesz a feladata, hogy betöltsa a választmányban megüresedett helyeket. Lupu és Junian kilépése óta három alelnöki hely is üres és ezeknek a betöltésére mindeztideig nem gondoltak. Most a Maniu-féle akció szükségessé teszi a párt szervezetének megerősítését és a pártélet egyöntetűségének biztosítását.

Hírek szerint a három alelnöki helyre Costachescut, Mironescut és Madgearut jelölik. Madgearu ebben a pillanatban még a párt főtitkára is. Erről az állásról

le kell mondanía, hogy bekerülhessen a választmány alelnöki méltóságába. Helyébe a főtitkárságra Mirtot emlegetik, aki az utóbbi időben nagy szolgálatokat tett Vajdának és a kormánynak.

A választmány rendes tagjai közé készülnek behívni Potarcat, Vasile Lepadut, Macarescut, Hatiganu Emilt és Voicu Nişcut. E két utóbbi Erdélyt képviselné a választmányban.

A délutáni lapok jelentik azt, hogy Maniu a szováti határozatok átvétele után a hét végén az aradmegyei Konop községbe utazik Pop Ciciohoz.

Egy későn kipattant Maniu-nyilatkozat

A kormány és a Maniu közötti keserű ellentéttel kapcsolatban az Adeverul ér-

dekes közleményt hozott ki. A lap értesítése szerint néhány nappal ezelőtt Dan Sever Badacsonya utazott a kormány megbízásából. Dan Severnek az volt a feladata, hogy békülékenységre bírja Maniut s amennyiben ez sikerül, úgy kérje ki a tanácsát a jelenlegi politikai helyzettel kapcsolatban is.

A lap szerint Maniu így válaszolt a kormánynak, vagy inkább Vajda küldöncének:

— Pártomat eltulajdonítottátok, barátaimat elvettétek, becsületeimet kompromittálni akartátok és most az eszmeimet is el akarjátok venni? Semmi tanácsom nincs a számotokra. Maradjatok ti meg azal, amitek van és én megmaradok az eszmeimmel.

Kisért a nagy jobboldali összefogás

A híres Forju tanár Jassiban járt, ahol nyilatkozatot adott a helyi sajtónak. Nyilatkozatában nagy örömeinek ad kifejezést afölött, hogy Maniu olyan nyíltan és becsületesen kiállott s példáját követte Mihalache is.

A nyilatkozat további erőteljes mondatokban Forju kijelentette, hogy folytatni fogja a megkezdett harcot és halálbüntetést követel a közpénzek eltulajdonítóira.

Hive a jobboldali elemek összefogásának s nemrégiben voltak is tanácskozások erre vonatkozólag. Manoilescut szemelték ki a nagy jobboldali összefogás vezérének azonban a tárgyalások egyelőre nem jártak eredménnyel. Most újra meg van a lehetősége a tömörülésnek, mert a mai szilveszter belpolitikai helyzetben csak mentheti meg az országot, ha a tisztázott becsületes, építeni akaró elemek összefognak.

Pesti körkép

Budapest, szeptember 14.

Néhány nappal ezelőtt baráti körben vacsoráztam az újpesti rakpart egy harmadik emeleti lakásában. Éjfélre járt, mikor a társaság széjjelszéledt. Zord, esős idő volt, északi széllel, a szél fodorozta a Duna hajjait s a komor folyó fölött látványosan tündöklött a kivilágított Várpalota és a Halászbástya. Kiserőmmel betértem egy kávéházba. Talán azért, mert a Duna mentén jöttünk, de a szél és a zuhogó eső, meg a beszélgetésbe való elmélyedés is tehette, hogy az a kényszerképzetem volt, hogy Budán vagyunk, holott emlékezhettem volna rá, hogy csak láttam a Margit-hidat, de nem mentünk át rajta. A kávéházban pár ember volt csupán, gyér világítás, a pincérek jobbra-balra ödöngtek s a kongó ürességben, amely ásitásra ingerelt, önkéntelenül egy meleg zug, valami kályhafélére vágytam, bár nem volt hideg. Az első pillanatban éreztem, hogy ösmertem a kávéházat, még a két sakkozó uram is emlékezni véltem, akik figyelő arccal hajoltak a sakktábla fölé az egyik sarokban, kísértetiesen ismerős volt minden, de nem tudtam, hol vagyok, mert Budán csak két kávéházban jártam eddig, a Philadelphiaiban és a Hadikban és ez egyik sem volt a kettő közül. Ez a kutatás visszafelé az emlékezetben egy másodpercig tarthatott, azután elmúlt s hajnallig beszélgettünk a fekete mellett emlékül, hogy eszembe jutott volna emléklődni a kávéház neve iránt. Csak másnap, pár órai friss alvás után, világosodott ki előttem, hogy két évvel ezelőtt csaknem nap-nap mellett bejártam ebbe a kávéházba, hol délelőtt, hol este, hogy a kávéház a pesti oldalon van, a Falk Miksa-utca sarkán s ebben az utcában laktam egy panzióban hosszú ideig. Valószínűleg mással is megtörtént már, hogy ha évek múlva visszajött egy városba, késő este egy másik utirányból jövet, nem ismert rá arra a helyre, amelyet egyébként jól ismert. Egy-két év és sok-sok minden elmosódik az emlékezetben, halványabb lesz, sőt egészen idegen s az ember úgy kerüli ismét szembe a dolgokkal, mintha akkor nézne szembe velük először.

Két éve nem jártam Pesten és úgy vagyok mindennel, mint az ismerős kávéházzal akkor éjszaka. Azóta annyit utaztam és oly sok városban voltam s magam s csodálkozom, hogy mennyire hamuvá lett sok minden, ami idekötött abban az időben s most ezzel a kávéházzal együtt felbukik a múltból mindaz, ami elsüllyedt, mint egy tengerből kiemelkedő sziget, egyre frissebb színekkel. Ugy megnézek mindent, mint egy idegen, újból megcsodálom a város festői szépségét, a látványos pompát, a Dunapartot és sok egyebet.

Egy fiatal asszony mesélte nekem, hogy pár hétig Olaszországban volt férjével s mikor hazajöttek, az volt a vágyuk, hogy pár napig idegenekként éljenek Budapesten. Nem mentek haza, kényelmesen berendezett otthonukba, hanem egy szállodában szálltak meg és Baedekerrel a kezükben indultak el Budapest utcáin. Maguk is elámulnak, mennyi felfedezést tettek és pesti lótlukra, mi mindent nem ismertek még, Pest és Buda, a Gellérthegy, a Jánoshegy, a Margitsziget és Római fürdő között a Sápát bevallásuk szerint ezek a napok voltak életük legszebb pesti napjai. Én ugyan nem járok Baedekerrel és nem lédezem fel sem Gül-Baba sirját, sem egy régi olasz mester remekét a Szépművészeti Múzeumban, csak nézelődöm jobbra-balra s egy belső utmutatóra bízom magam, míg újból ismerkedem a várossal. Egyébként ezekben a hetekben az idegenség érzése annyival erősödött, hogy az ember egy tejivóban úgy érezte magát, mintha a Quartier Latine-ben lenne, mert a jamboree után annyi hindu, török, skót, svéd és más idegen szállt le ezeket a kis helyeket és, hogy a nagy nemzetköziség, a bábeli zűrzavar egy kicsit a párisi diák- és művésznegyedek atmoszférájára emlékeztetett. Persze, ez csak pár napig tartott, most megint csak előkelő idegenek jönnek, akik a dunaparti szállodák apartementjein és a fényűző lokálokon túl nem élik a város forgalmát és életét szembetűnően.

Csodálatos, gondolom, — mióta itt vagyunk — hogy milyen szép ez a város, de minczen benne semmi titokzatos, semmi titélő, semmi zárt, semmi távoli, nincsen benne semmi megfoghatatlan, ami más városokban annyira elbűvöl és vonzza az embert, ami annyira magával ragadja és kíváncsivá teszi. Milyen sokegyes tart, míg másutt ennyire otthon van az ember, másutt olyan valószínűtlenül hat minden kezdetben, mintha new is

UJBÓL KÉT PONTOT ESETT A DOLLAR

Az amerikai tőke pánikszerű menekülése ismét megkezdődött

Washington már szívesen tárgyalna Európával a hadiadósságok megfizetése ügyében is

Newyork, szeptember 14

A newyorki tőzsdének kedden ismét fekete napja volt. A tőzsdén újra hatalmas dollárpánik vett erőt, ama hírek hatása alatt, hogy

Roosevelt elnök most már végleg elszánta magát a dollár felhígítására

és az infláció előkészítő intézkedéseit már a közeli napokban megteszi.

Erre a hírre az értéktőzsdén

mindenki igyekezett menekülni a dollártól és a külföldi papírok iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg,

maga a dollár pedig újra 2 pontot esett.

Még nagyobb riadalmat és feltűnést keltett az a hivatalos jelentés, amelyet a tőzsde munkaideje alatt tettek közzé. Ez arról számolt be, hogy az amerikai tőke megkezdte a külföldre való menekülést és

az utolsó hetek alatt is több, mint fél-millió dollárt csempészték ki egyedül Angliába.

A hivatalos jelentés egyebekben hangsúlyozta, hogy az amerikai tőke Európában igyekszik menekülni a nemzeti munkaterpvel összefüggő kötelezettségek elől.

Ugyanide tartozik az a jelentés is, amely szerint

Washingtonban már nagyon örülnének annak, ha Anglia újból megkezdene amerikai tárgyalásait.

Az Ewening News úgy tudja, hogy ebben a kérdésben Amerikában már lényegesen megenyhült a helyzet és az amerikaiak már nem állanak olyan mereven azon az állásponton, hogy az európai államokak hadiadósságaikat az utolsó centig meg kell fizetniük.

Ötvenezer kommunista vonult fel Newyork utcáin

Újabb jelentéseink szerint a tőzsdei pánikot most először az amerikai baloldali munkásság is kihasználja. A munkásság komolyabb jellegű fellépése most már magát a roosevelti újjáépítési tervet is erősen veszélyezteti.

A munkásvezetők igazgatásának sikerült egyes vidékeken sztrájkot kirobbantani. Így többek között sztrájkba léptek a Transylvánia bányamunkások. Ennél a bányászsztrájknál a sztrájkolók bérdfiferenciákra hivatkoznak. A sztrájkolók száma már tízezer.

Paterson városban a textilmunkások léptek sztrájkba és itt 30 ezer ember sztrájkol.

Ma Newyorkban ötvenezer kommunista munkás vonult fel, akik tiltakoztak az el-

len az éhbérek ellen, amelyeket Roosevelt programja nyomán életbeléptettek.

Roosevelt az agráriusokhoz menekül

Mivel a washingtoni kormány a sztrájkok kapcsán attól fél, hogy a városok munkástömegei ellene fordulnak, a kormány most fokozottabb erővel azon van, hogy a farmerek és agráriusok bizalmát megszerezze.

A washingtoni gazdasági minisztérium éppen ezért elhatározta, hogy 5 millió

bushell buza kénysze-exportját négre-hajtja.

Az a terv, hogy ezt a bazamennyiséget a kormány husz centtel az amerikai napi piaci áron alól helyezi el a tengerentuli államokban és a differenciát a maga zsebéből pótolja.

Erre a célra hatmillió dollár áll a gazdasági minisztérium rendelkezésére.

Ezt a tekintélyes buza-mennyiséget a gazdasági minisztérium Kinában, Japánban, a Fülöp szigeteken, Spanyolországban és Portugáliában, valamint Írországban akarja elhelyezni.

NAGY TALPFA-PANAMA CSEHSZLOVÁKIÁBAN

37.000 darab kitizedett talpfa tünt el nyomtalanul

Pozson, szeptember 14

Csehországot hatalmas talpfapanama tartja izgalomban.

Megállapítást nyert, hogy az államvasutak 37 ezer darab talpfát rendelt, annak árát ki is fizette, de a talpfákat sehol sem találják.

Minden jel szerint a szállítók le sem

szállították a megrendelt és kifizetett árut, ami csak úgy történhetett meg, hogy összejártak a vasut mérnökeivel, anyagkezelőivel és átvevőivel

A vasutak kára mintegy kétésfél millió csehszlovák koronára.

A talpfa-panama ügyében szenzációkatartóztatások várhatók.

Szovjet-Oroszország 30 egyetemi tanárt kér a párisi kormánytól

Herriot a moszkvai feltételekről Prágában tárgyal tovább

Páris, szeptember 14

A párisi lapok ma nagy szenzációként közlik azt a hírt, hogy Herriot-tól a volt miniszterelnök moszkvai tartózkodása alatt

a Szovjet vezelői azt kérték, hogy engedjen át Franciaország Oroszországnak harminc tudóst és egyetemi tanárt.

Herriot a kérést tolmácsolta is már és a francia kormányban meg van a hajlandóság arra, hogy harminc egyetemi tanárnak megengedi, hogy Moszkvába menjenek és az ottani egyetemen tanítsanak.

Hír szerint ezek a kiválasztott és önként jelentkezett egyetemi tanárok már január elsejére Moszkvában lennének

Ugyancsak Herriot moszkvai látogatásával kapcsolatban közlik, hogy a volt francia miniszterelnök a közeli napokban Prágába utazik, hogy részt vegyen a Prágában létesített francia iskola ünnepélyes felavatásán.

A prágai francia követség erről az uta-

zásról semmit sem tud ugyan, de azért mégis tartja magát az a hír, sőt a beavatottak azt is tudják, hogy az iskola felavatása csak ürügy arra, hogy Herriot Prágába utazhassék.

Valójában azért megy Herriot Prágába, hogy a moszkvai feltételeket a cseh kormánnyal megbeszélje.

Benes az erőskező demokráciáról

Prága, szeptember 14

Benes cseh külügyminiszter tegnap egy gyűlésen feltűnésteltető beszédet mondott, amelyben a demokráciáról és az erőskező kormányról beszélt.

A cseh külügyminiszter szerint ma az összeműködő pártok kormányának kell elkövetkezni, mert csak az ilyen politikai erő biztosíthatja az állam nyugodt fejlődését.

ban. Végig kell menni a gangon, körül a ablakból figyelő, sokszor leskelődő vagy szórakozott szemek kereszt-tűzésében. A gangon, ahol az unatkozó naccságák és daloló cselédeányok lebzselnek. Ahonnan az egyik szomszédaszszony átkiabál a másiknak, ahová reggelente kirakják a tisztia és az áporodott szagu, szegényes és tisztátalan cibájú ágyneműt, a molyette szőnyegeteket, ahová kihallatszik a diótörés a rézmozsarban a konyhából, kiszalad a pörkölt kávé szaga, az elrontott rántás és a kifutott tej szaga, az egész családias melegség és az egész émelet, a pletykálkodás, a szegénység, a gazdagság, a szegény, a gaz-szag, mindaz, ami a lakásokból kiárad, az egész élet nem tulságosan hangfogoltan, inkább egy kicsit szemérmetlenül, közvetlenül és egy kissé ordinárén. Milyen zártak ezekhez képest a párisi házak, a prágaiak, a berliniek, hát még a hágaik, ahol a kávéházakba is úgy vezet az ut, mint egy magánlakásba, ahol csak a meghívottat fogadja az intimitás, de az idegen számára már megközelíthetetlenül becsapódik a meleg családi érzések aítaja. A pesti ház életébe bete-

kinteni, — csak ki kell nézni a gangra, egy-két nap alatt a figyelmes szemlélő már mindent tudhat a ház lakóinak életéről, szokásairól, szerelmi életéről, barátairól, stb. Egy pillanatra sem fogja el az embert a titokzatosságnak az a fajta érzése, mint mikor Balzac a Goriot apóban először, kívülről írja le a Sainte Genieve-utcai kis panziót, ahol Eugen Rastignac ur is megszállt s amelynek életével kalauzolás nélkül sohasem lehetne közelebbről megismerkedni. A gang, a pesti gang különös mód jellemzi a pesti életet, mely egy kicsit hangos, nagyon otthonos és összezsufolt. A kávéházban hangosan tárgyalják azt a mozdarábot, amelyet az imént néztél végig, másképp látták és másképp nézték, mint te, egy kicsit oda is van az illuzió, mert szor-szédaid semmit sem láttak meg abból, ami téged annyira elragadott. De talán éppen ezért otthon vagy, mert körülöt-ted mindenki mindent tud vagy megtud-hat rólad s te is megtudhatsz mindenki-ről mindent. Egy családi ház, egy nagy-nagy bérház, ez az egész Budapest, kö-rülkötöl a gangok és a gangra nyíló abla-kok, mint egy óriási körkép.

sz. e.

Eredeti vagy utánzat?

Egyes cégek megkísérelték a „NIVEA” készítmények utánzását, hasonló elnevezés alatt és az ismert kék csomagolás felhasználásával. Kérje mindenütt csak az eredeti

NIVEA-CREMET

és utasítson vissza minden utánzatot.

Csak a „NIVEA”-CREME és „NIVEA”-OLA tartalmazza a bőrrokon, bőrápoló „EUCERITET” Ez teszi pótolhatatlanná, — utánzhatatlanná.

A székelyföldi kisiparos kongresszus végleges programja

Gyergyószentmiklós, szeptember 14

A gyergyószentmiklói Ipartestület vezetősége — amint jelentettük — nemrég elhatározta, hogy a kisipari sérelmek megvitatása és orvoslása érdekében Gyergyószentmiklóson megrendezi a székelyföldi kisiparosok nagygyűlését. A nagygyűlés előkészítő-bizottsága Szabó Béni kamarai képviselő jelenlétében és támogatásával elkészítette a gyűlés tárgysorozatát és megállapította, hogy

a székelyföldi kisiparosok kongresszusát október 8-án, vasárnap délelőtt 10 órakor nyitják meg a gyergyószentmiklói Ipartestület székházában.

A nagygyűlést eredetileg már vasárnapra, szeptember 17-re tervezték, de az alaposabb előkészítés céljából október 8-ikára tűzték ki véglegesen.

Tekintettel arra, hogy a gyergyószentmiklói nagygyűlésen minden olyan kérdést felvetnek és megvitatnak, amely ma súlyos sérelme a kisiparos társadalomnak és kerékkötője nemcsak a fejlődésnek, hanem a megélhetésnek is, egészen bizonyos, hogy a Székelyföld iparossága igen nagy számban képviselteti magát Gyergyószentmiklóson.

A kongresszus tárgysorozata egyébként a következő:

1. Közléshivatal (adók, illetékek).
2. A társadalombiztosító törvény módosítása.
3. A kisiparos kamarák felállítása.
4. Az iparosok könyvvezetése.
5. A konverziós törvény kiterjesztése.
6. A közintézmények ipari műhelyeinek kérdése.
7. A kontárkodás megszüntetése.
8. Szövetkezeti kérdések.
9. Közmunkák és azok kifizetése.
10. Tanoncoktatás és nevelés.
11. Árukontingentálás.
12. Indítványok.
13. Amint már jeleztük, a nagyszabású kongresszus iránt érthető érdeklődés nyilvánul meg.

Az új spanyol kormányból teljesen kihagyták a szociáldemokratákat

A szocdem és a kommunista-párt együttesen vonul fel a jobboldali színezetű Lerroux-kormány ellen

Madrid, szeptember 14

A B. L. tegnapi száma jelentette már, hogy az új spanyol Lerroux-kormány átvette hivatalát. A radikálisok kormánya ellen azonban a szociáldemokraták és a kommunisták heves tüntetésbe kezdtek, amelyet a karhatalomnak és a katonaságnak kellett elfojtani.

Ujabb jelentések szerint az új kormány a spanyol politika további jobbratolódását jelenti.

Eddig a szocialisták is benne voltak a kormányban, míg most teljesen kihagyták őket.

Ezzel magyarázható, hogy a szociáldemokraták is felszólították a kormány elleni tüntetésre hűveiket, akik így együtt gyülekeztek a kommunista munkássággal, hogy tiltakozzanak a reakció előretörése és a forradalom ledorongolása ellen.

Valószínűleg feloszlatják a képviselőházat is, amelyben a köztársasági baloldalnak van többsége.

Nem minden politika, ami sztrájk

Stájerországban négyezer bányász sztrájkba lépett

Kétezeregyszáz sztrájkolót ki akar éhezíteni a bányagazgatóság

Bécs, szeptember 14

Gráci jelentések szerint Stájerország területén bányász-sztrájk tört ki. Bécsben előbb úgy terjedt el ennek a sztrájknak a híre, hogy a munkásokat a nemzeti-szocialisták izgatták sztrájkra és hogy ennek a sztrájknak az a célja, hogy Dollfuss tegnapi programja ellen tiltakozzék. E beállítás szerint a nemzeti-szocialista munkásság kevesli azt a jobbratolódást, a melyet Dollfuss bejelentett.

Más jelentések szerint — és ezek a jelentések bizonyulnak valóknak — a sztrájknak gazdasági színe van. A munkások nem a kormány ellen tüntetnek, hanem az Alpési Bányatársulat ellen vonulnak fel, amely megszüntette az agkori biztosítás rendszerét.

Ennek bizonyossága az is, hogy a már mintegy 4000 főre emelkedett sztrájkoló tömeg közül csak 2500 munkás nemzeti-szocialista, míg a többi részben szocdem, részben a Heimatschutz tagja.

A sztrájkolók közül 2100 munkás nem is jött fel a földszinére, hanem lenn a bányában akarják bírni hogy ügyüket a bányatársulat igazgatósága tárgyalás alá vegye.

A kormány az első pillanatban szintén azt unte, hogy itt politikai sztrájkról van szó — ezért a sztrájkolók ellen nagy katonai erőt mozgósított, amelyhez csatlakoztak a Heimwehr alakulatok is. A bányá bejáratát csendőrkordon állja el.

A bányagazgatóság a követeléseket nem akarja elfogadni és az a célja, hogy a tárnákban maradjon bányászokat kiéhezeti és úgy kényszeríti őket arra, hogy a sztrájkot feladják.

A sztrájknak, ha az nem is politikai jellegű, mégis politikai következményei lesznek és Bécsben biztosra veszik, hogy a sztrájk kitörése miatt Kerber népjóléti miniszter kénytelen lesz állásáról lemondani.

A kisántant-szerződés mintájára kötik meg a török—görög szerződést

A francia és cseh hadsereg dicséretet kapott saját hadügyminisztereitől

Páris, szeptember 14

A nagy politikában aránylagos szélcsend van. Az osztrák események ereje és sodrása nem tűri most meg, hogy más kérdések is felszínre vetődjenek. Ez az oka annak, hogy az egyébként nagyon jelentős ankarai görög politikai látogatásra sem figyel fel a nyugati diplomácia, úgy, mint ahogyan ezt ez a fontos találkozó megérdemelné.

Jól értesült politikai körök szerint pedig Ankarában nagyon fontos megállapodást kötnek. Megkötik Ankarában a görög-török szerződést, amelynek leglényegesebb rendelkezése az lesz, hogy a két állam arra az esetre, ha harmadik állam határait megtámadná, egymásnak kölcsönös határvédelmet biztosít.

A török-görög szerződésben a szerződő

felek abban is meg akarnak állapodni, hogy közös ügyekben — éppen úgy, mint a kisántant állama — összenyúljanak és egybehangzóan járnak el. Megállapodik még a két ország abban is, hogy nemzetközi értekezleten egymást kölcsönösen képviselhetik.

Az új török-görög megállapodás — így jelentik — tíz évre szól majd.

Az ankarai tárgyalások mai napján nyilvánosságra került az a hír, mely szerint Kemal pása Csaldarisz mostani látogatását a legközelebbi Athénben viszonzni fogja.

A keleti Locarno első szerződését — ismétljük — a nyugati diplomácia és sajtó nem méltatja kellő figyelemre.

Az osztrák eseményeken felül csakis a francia-orosz kapcsolat körüli tárgyalások izgatják ma még a kedélyeket.

Cot légiraja utban Moszkva felé

Beszámoltunk már arról, hogy Herriot volt francia miniszterelnök moszkvai tárgyalásainak befejezése után Pierre Cot légügyi miniszter egy kis repülőrajjal el látogat az orosz fővárosba. Cot indulásának idejét keddre tűzték ki. Míg a raj többi gépe már reggel felszállt és elindult Moszkva felé,

maga a francia légügyi miniszter csak délután 3 órakor indult el egy hatalmas bombázó repülőgépen.

Pierre Cot az indulás előtt nyilatkozatot adott a párisi sajtó kiküldöttjeinek a kijelentette, hogy a moszkvai ut célja kettős:

politikai szempontból az orosz-francia barátság megerősítése, műszaki szempontból pedig az orosz határnál véget érő európai légi utak továbbvitele Kelet felé.

A francia légügyi miniszter és kísérei a kidolgozott utiterv szerint szeptember 15-

én, pénteken érkeznek Moszkvába.

Pierre Cot-ot Moszkvában nagy ünnepekkel várják. A légügyi miniszter légiraja elé a határig elébe repülnek az orosz repülők és Moszkvába kísérik őket. Moszkva ennek a látogatásnak azért tulajdonít különös fontosságot, mert a háború óta ez az első eset, hogy aktív francia miniszter Oroszországot meglátogatja.

A jelentések szerint Pierre Cot nemcsak politikai, hanem az orosz hatonai hatóságokat is meglátogatja és az a célja, hogy Franciaország és Oroszország között katonailag is közeledést hozzon létre.

Ettől a katonai és tüntető jellegű utazástól eltekintve a politika figyelme általában a hadsereg felé irányul.

Mindenki a maga hadseregét dicséri

Párisban nagy melegezéssel beszélnek a francia haderő kitűnő teljesítményeiről.

Mindenből lehet irredentia-vád

Temesvár, szeptember 14

A temesvári hadbírószék pénteken ítélkezett Gavallér Lajos református lelkész felett, akit irredentizmussal vádolnak. Gavallér régebben Kisperegen volt lelkész, ahol „hősök napja” előtt a falu jegyzője megkérte, hogy az ünnepet a szószerkről jelentse be. A lelkész eleget is tett a kérésnek, az ünnepet azonban tévedésből egy héttel későbbre jelölte meg. Később a kántor figyelmeztette Gavallért

a tévedésre, mire a lelkész az iskolában közölte a tanulókkal a helyes dátumot és felszólította őket, hogy ezt szüleikkel közöljék.

A lelkész ellen ennek ellenére is irredenta vádat emeltek, azon a címen, hogy az általa megjelölt napot „hősök napja”ként Magyarországon ünneplik.

A lelkészt a Magyar Párt megbízásából Skutecky dr. ügyvéd védi.

Weygand tábornok, a francia hadgyakorlatok befejeztével feltűnő formában megdicsérte a maga egységeit és kiemelte, hogy a francia hadsereget az a körülmény, hogy erősen motorizálva van, minden más hadsereggel szemben előnyösebb helyzetbe hozta.

Prágában viszont a cseh hadügyminiszter szólott elismerő szavakkal a maga hadseregéről. Kedden berendelte magához mindazokat a tiszteket, akik a napokban lefolyt prágai repülőnapot megrendezték és kiemelte előttük, hogy a ayújtott teljesítmény minden várakozását felülmuta. Ez a repülőnap bizonyosság, — mondotta a hadügyminiszter, — hogy a repülőraj a legkönynyebben mozgatható fegyvernem, amely mindenkor készen áll arra, hogy a határokat és a hazát megvédelmezze. Éppen ezért ő indítatva érzi magát arra, hogy a repülőtisztéknek a haza haláláért tolmácsolja.

Ez a ma politikájának szignatúrája. Török-görög egyezmény a harmadik támadófélle szemben, katonai gyakorlatok Párisban és repülőtüntetések Prágában.

A háború vagy nagyon közel van, vagy a szembenálló felek nagyon félnek egymástól.

— Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesóványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkütyések, kelések, furunkulusok eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérleírja meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József viz hatása mindig kitűnően beválik.

Uj területet jelöltek ki az aradi repülőter céljaira

Arad, szeptember 14

Poly Vacas repülőszázados, a román légügyi miniszterium kiküldöttje Aradra érkezett, ahol a polgármester kíséretében az ujonnan létesített „légi kikötőt” tekintette meg. Megállapította, hogy a repülőter a nemzetközi forgalom lebonyolítására egyáltalában nem alkalmas. Ezért a „légi kikötőt” a városhoz közelebb eső térségbe helyezik át, ami annyit jelent, hogy az a néhány száz ezer lej, amit a repülőter és a hangárok rendbemozgatására költöttek az utolsó banniig kárba merül.

Az új repülőteret először majd a külföldi légiforgalom kereti között próbálják ki és így 1935-ig a nemzetközi légijáratba nem kapcsolódhatnak bele.

A repülőszázados külföldi leszállást jelentésében, hogy a légiforgalomból Arad nem maradhat ki.

Ha butorait tőlünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hatékonyan is nagyon kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY ÉS RÉTI BUTORGYÁR R.-T.

MAROSVÁSÁRHELY — BUKAREST — BRASSÓ

Panaszkönyv

Kritika, hozzászólás, javaslat és indítvány
Rovatvezető: A KÖZÖNSÉG

Megint kezdődik a telefonnal

Valóságos megnyugvást keltett a telefonvezetőség rendelkezése, amely utasított tisztviselőket, hogy az adófizetők románnyelvű felhívásait is respektálják és a magyar vagy németnyelvű felhívás is akadálytalanul eszközöljék a kapcsolatot. Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy az utóbbi időkben a brassói telefonpont egyik hölgytagja, az, aki keddelelőtt negyed 10 órakor teljesített feladatot, túlteszi magát felettesei logi rendelkezéseire és a saját szakállára, talán ilyenkor nem is rendelkezik) minizálni akarja a telefonforgalom lebonyolítását. Már többször megtörtént, hogy ez a hölgy a németül vagy magyarul nem beszélő felhívásra azzal felelt, hogy nem érkezik meg a románul. Ma délelőtt negyed 10 órakor is egy számot akart felhívni a brassói telefon egyik legrégebbi és legfontosabb bérlejtője, aki két számot bérlelt, s amikor magyarul bemondta a hívandó számot, a telefonos hölgy csicseregve vissza román nyelven: kérem nem tud felhívni? Mikor erre az illető azt mondta, hogy az előfizetés van a saját anyanyelvén kérni a számot, indulatosan sziszegte a telefonos előfizetők béreiből élő tisztviselő: Vorbiți numai românește! Az előfizetéses, de erőlyes tiltakozására az illető azzal felelt a honmentő hölgy, hogy a számáról kijelentette, hogy: Ocu-

furca eljárásom joggal felháborodó, ezért azonnal felhívta a telefon elosztó hivatalát és kérte annak megállapítását, ki volt az illető nagy nő, hogy megtehesse ellene a telefon vezetékségénél jelentést. Reméljük, hogy az illetékes rendet csinál és a magyarul és románul beszélni nem akaró vagy nem képes hölgyet olyan szolgálatra osztja be, ahol nemzeti elfoglaltsága nem áll az üzleti forgalom lebonyolításának útjába.

Rövidesen feloszlatják a hosszufalusi tanácsot

Brassó, szeptember 14.
Mintegy másfél hónappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy a hosszufalusi községben különböző visszaélések nyomai bukkantak. Illetve nem is a hatóságok, hanem a városhoz két feljelentés érkezett, amelyeket a városhoz sorakoztatott fel a Butușeni primár vezetése alatt álló községi ellen. A feljelentések nyomán, amelyek — súlyosabbak — rendkívül súlyos termékek voltak, megindult a vármegyei hatóság, amelyet Serban vármegyei igazgató vezetett le. A vizsgálat során megállapították, hogy a primár és a községi elöljáróság távolról sem követett el olyan súlyos visszaéléseket, mint ahogy a feljelentések hangoztatták. De viszont az is kiderült, hogy az egész község hibás bizonyos közigazgatási eljárásokban. A vizsgálat eredménye a meggyőződésre juttatta a vármegyei prefektust, hogy a község tanácsot feloszlatni és választások kiírásának új szabályait kell állítani a község élére. A Brassó megye prefektúrája átiratot

intézett a Kolozsváron székelő közigazgatási revíziós bizottsághoz, kérve Hosszúfalu tanácsának azonnali feloszlatását és a primárnak állásától való megfosztását. Az ügyben már meg is volt az első tárgyalás, amelyen a vármegyei Kolozsváron Serban megyei igazgató képviselte. A kolozsvári revíziós fórum azonban nem döntött még véglegesen az ügyben, hanem a vármegyei különböző okmányok bemutatására kötelezte. A község tanácsa azonban több mint valószínű, hogy be fog következni.

Megint el kellett halasztani a kereskedelmi és iparkamarai választásokat

Októberben mégis véget ér az interimár-uralom

Brassó, szeptember 14.
Már évek óta vajudik a brassói kereskedelmi és iparkamarai választások ügye és ennek következtében ideiglenes bizottság intézi az ország egyik legjelentősebb kereskedelmi és ipari szervének az ügyeit. Illetékes körökben ez a legindokoltabb elégedetlenséget váltja ki, az érthető. Azt hitük, hogy most ennek a tarthatatlan állapotnak vége szakad, mert hivatalos értesítés szerint a kereskedelmi és iparkamara választmányának megválasztására október hó elsejére ki lett tűzve a választás.

Az érdeklődők fel is készültek erre a választásra. Megegyezés jött létre a román, szász és magyar választók között az

állások betöltésére nézve és ennek alapján megegyeztek a jelöléseket és meg lett alapítva a jelölések beadásának napja is. Minden jel arra mutatott, hogy csupán egyetlen lista lesz, a megegyezéses s így a választási harc elmarad, mert a törvényszék az egyetlen lista jelöltjeit megválasztottnak fogja kijelenteni. Most kellemetlen meglepetés érte az érdeklődő köröket. Kiszült, hogy a választmány egyes csoportjaira vonatkozó miniszteri döntés, mely a csoportok tagszámát határozza meg, nem lett a törvény előírásának megfelelően a hivatalos lapban közzétéve, s ennek következtében az október elsejére kitűzött választás nem tartható meg.

A legközelebbi minisztertanács fog a kérdéssel foglalkozni és intézkedik a választás pótlása iránt, s aztán a választás október hó 23-án, vagy legkésőbb november elsején lesz megtartható. Felütötte a fejét olyanféle törekvés is, hogy a választásokat halasszák el a jövő évig, de ez a furcsa halogató próbálkozás az érdekeltek részéről erőlyes visszautasítással találkozott és így

remélhető, hogy októberben mégis meg lesznek a választások, amelyek végre véget vetnek az interimár-uralomnak és a brassói kereskedelmi és iparkamara vezetését is a közbizalom letéteményeseinek kezébe adják.

Adórazziák Brassóban

A pénzügyigazgatóság felhívása

Brassó, szeptember 14.
A brassói pénzügyigazgatóság a pénzügyminisztérium utasításainak megfelelően elhatározta, hogy az egész város területén megkezdje az adórazziákat és a kereskedők, valamint a különböző ipari és egyéb magánvállalatok könyveit felülvizsgálja a bélyeg-törvény, valamint a forgalmi adó szempontjából.

Nehogy a kereskedők a razziák során hivatalosan szélhámosoknak essenek áldozatul, a pénzügyigazgatóság a razziákkal kapcsolatban az alábbi felhívást tette közzé:

Felhívjuk Brassó város és Brassó vármegye összes kereskedőit, iparosait és vállalkozóit, hogy azoktól a közegektől, akik könyveik felülvizsgálása végett megjelennek irodáikban, addig ne adjanak semmiféle felvilágosítást, amíg nem igazolják magukat. Ezeknek az ellenőrző közegeknek speciális igazolvánnyal kell rendelkezniük, amelyet az „Administrația Financiară de Constatare Brașov” állított ki és amely C. Adrian pénzügyigazgató aláírását kell magán viselnie. Akik ilyen igazolvánnyal nem rendelkeznek, illetéktelenek a könyvek felülvizsgálására.

Az állandó választmány ülése

Elárverezik a hátralékos taxitulajdonosok kocsiját

Sirohschneider visszatér hozzánk

Brassó, szeptember 14.
Brassó város tanácsának állandó választmánya szerdán ülést tartott, amelyen több nagyszámú és egy meglehetősen kellemetlen határozatot hozott. A városi intézkedés ezúttal a taxitaxi tulajdonosokat sújtja, mert a város kimondta, hogy az adóhátralékos taxistulajdonosok szemben a legerélyesebben eljár és autójukat elárverezzi.

A pénzügyi bizottság jelentése szerint Brassó város területén, ahol összesen 94 autótaxi van forgalomban, sok olyan akad, amelyeknek tulajdonosai évek óta nem fizették a városi illetékeket. Ezeknek a kinnlevőségeknek összege körülbelül félmillió lejt tesz ki. Tekintve, hogy a taxitaxi tulajdonosok fizetni nem akarnak, a város elhatározta, hogy az összes autót elárverezteti.

Összesen huszonnégy autó fölött perdül meg a dob, ha az autók tulajdonosai a hátralékokat ki nem egyenlítik. A városi tanács erőlyes elhatározásában

a pontosan fizető autótaxi tulajdonosok állásfoglalására támaszkodik. Ezek a taxitaxi tulajdonosok ugyanis nemrég küldöttéig jelentek meg a polgármesternél és követelték, hogy a város járjon el a nemfizető autótaxi-sok ellen, mert a konkurenciát így nem bírják azokkal szemben, akik adót nem fizetnek. Az egyenlő elbánást kérték az adófizetés terén és ezért a város elhatározta, hogy az összes hátralékos taxitaxi tulajdonosok kocsiját elárverezteti.

Az állandó választmány foglalkozott még a város középületeinek biztonságával is. Elhatározták, hogy átiratot intéznek a rendőrkészület felé, kérve, hogy három közrendőrt

bocsássanak a város rendelkezésére, annál is inkább, mert a város negyvenöt állami rendőrt tart fenn, anélkül, hogy erre a törvények köteleznék.

A városi és piaci taksák beszédével kapcsolatban az ellenőrök munkájának előmozdítására, az állandó választmány elhatározta, hogy a pénzbeszedőknek motorbiciklit vesz.

A polgármesteri hivatal tegnap átiratot kapott a belügyminisztériumtól, amely szerint a kormány újra megakarja kezdeni országosan a légi támadások elleni védekezés propagandáját. Ebből a célból négy romániai városnak a pontos tervét fogják gipszben kimintázni. Ezeket a városokat pontosan ellátják kicsinyben az összes szükséges védekezési eszközökkel és így felszerelve az egész országban be akarják mutatni. A városok a következők: Bukarest, Arad, Szászváros és Brassó.

Tekintve, hogy Brassó város gáztámadás elleni védekezésének pontos kidolgozását is megcsinálják, a város állandó választmánya elhatározta, hogy az akció előmozdításához huszezer lejmel járul hozzá, annál is inkább, mert a város pontos gipszmásának mutogatásával értékes propagandát csinálnak Brassóban, amely egyben fürdő- és üdülőváros is, amíg gázzal el nem pusztítják.

A tíz tagból álló Leotarisk akrobata csoport, kérvényt nyújtott be a városhoz, hogy engedélyezzék a Főtérre, az Albina-bank épülete és a tanácsház között különböző tornász versenyek felépítését, amelyen a csoport tagjai 18 napon keresztül a világ legizgalmasabb mutatványait akarják végezni a szabad égen. Tekintve, hogy az akrobaták a jövőre 15 százalékat a város munkanélkülieinek ajánlották fel, a város a kérést jóváhagyta. Ugyancsak jóváhagyta a már egyizben Brassóban járt Strohschneider tanár kérését is, a melyben bejelentette, hogy

októberben visszatér Brassóba és ugyanazon a helyen, ahol legutóbb produkálta magát, ismét dolgozni akar.

Jövedelmének 5 is 15 százalékát adja a munkanélkülieknek.

ASTRA MOZGÓ, BRASSÓ

Jön!

A leghatalmasabb háborús tárgy filmalkotás:

Jön!

„TANNENBERG”

a világégés megrázó meglevenítése.

Főszerepben: HANS STÜWE, KÄTHE HAAK

HIBÁTLAN, PRIMA CREPE DE CHINE

KERTÉSZ TESTVÉREK

UTÓDÁNÁL, BRASSÓ, KAPU-UTCA 26 SZÁM ALATT

7 napon keresztül métere 66 lej.

Jön:

„A kísértetek vonata”

Mária királynő látogatása a brassói lovardában és a csokoládégyárban

A Schmidt házaspár meghívást kapott a töröcsvári kastélyba

Brassó, szeptember 14.

Nagy megtiszteltetés érte a brassói lovassport egyik legkiválóbb képviselőjét, f. Schmidt Ottót, a helybeli lovaregylet tiszelnökét, akinek kedden délután telefonon felhívott Zwiedinek ezredes, Mária királyné adjutánsa és bejelentette, hogy

a királyné szeretné megtekinteni Schmidt Ottó díjnyertes lovait és ebből a célból szerdán délután Brassóba érkezik.

Tegnap délután három óra tíz perckor érkezett meg Mária királyné autója a brassói lovaregylet helyisége elé. A királynét Zwiedinek ezredes, Muresan őrnagy és egy előkelő angol urhölgy kísérték. Schmidt Ottó és felesége rogtán az anyakirálynét. Mária királyné ezuttal díszes nemzeti román ruhát viselt. Nagyon szívélyesen elbeszélgetett Schmidt Ottóval és feleségével, kikérdezte őket, majd kíséretével a lovardába vonult, ahol elfoglalta a helyét a tribünön, s látható érdeklődéssel nézte végig a nagyon szép lo-

varmutatványokat. Schmidt Ottó saját nevelésű és többszörösen díjazott lovával a magas spanyol iskolát mutatta be.

Schmidt mutatványai alatt Schmidtne a királynő jobbán ült. Mária királynő nagyon jó hangulatban társalgott, tréfás megjegyzéseket tett. Különösen megnyerték tetszését Schmidt Ottóné mutatványai. Közel egy órát tartózkodott a lovardában Mária királynő. Négy órakor, miután búcsút vett Schmidtékől, a helybeli Stollwerek csokoládégyárat látogatta meg kíséretével együtt. A királynő látogatásánál a hatóságok részéről a brassói rendőrség prefektusa, a sziguranca főnök, a legénységi parancsnok és egy komiszár volt jelen. A királynő Brassóból a töröcsvári kastélyba utazott, ahol pénteken háromnegyed egy órára vendégül látja a Schmidt-házaspárt.

A királynő látogatása teljesen magánjellegű volt, ezért is mellőzték az ünnepélyes fogadtatásokat.

Megszüntették a bodzai járást

Brassó, szeptember 14.

A vármegye vezetősége már hosszabb idő óta foglalkozik azzal a tervvel, hogy a megyékben a járásek létszámát csökkentse és ezzel az egész megyei ügyvitelt olcsóbbá tegye.

Az adminisztráció leegyszerűsítésére vonatkozó tervet a bodzai járás megszüntetésével kezdték meg. A vármegyei prefektura néhány héttel ezelőtt átiratot intézett a központi revíziós bizottsághoz, kérve a bodzai járás megszüntetésének engedélyezését. Az átiratra nemskára megjött a válasz, amelynek értelmében a

vármegyei elnökség a következő fontosabb intézkedéseket fogadatosította:

Szeptember 1-től megszűnik Bodzajárást és a járáshoz tartozó községek automatikusan a hétfalusi járás körzetébe mennek át.

Tekintve, hogy az átcsoportosítás folytán a hétfalusi járás községeinek száma nagyon felszaporodott, a hétfalusi járáshoz tartozó Krizba községet a töröcsvári járáshoz csatolták.

A határozatról a vármegyei vezetőség értesítette az összes érdekelt községek előjáróságait is.

A brassói és brassómezei közigazgatás hibátlanul funkcionál

Gherman közigazgatási vezérfelügyelő befejezte ellenőrző szemléjét

Brassó, szeptember 14.

Három héttel ezelőtt Brassóba érkezett Gherman Zoe dr. tartományi közigazgatási vezérfelügyelő, aki — mint megírtuk — egy a vármegyei elnökség és a városi elnökség, valamint a megye néhány községében részletes felülvizsgálta az összes okmányokat és a hivatalok teljes közigazgatási ügymenetét.

A közigazgatási inspekciók tegnap véget értek és ez alkalommal a vármegyei prefektura az alábbi hivatalos kommunikációt adta ki:

„Gherman Zoe dr. tartományi közigazgatási vezérfelügyelő úgy a prefekturán, mint a brassói városházán befejezte inspekciós munkáját és a tapasztaltakról részletes jelentést küldött Bukarestbe a belügyminisztériumnak.

Ugy a vármegyei, mint a városi prefektussal és polgármesterrel, továbbá hivatali főnökökkel folytatott értekezések során a vezérfelügyelő megfigyelte a közigazgatási vezérfelügyelő Fogaras megyébe ment, ahol elnöksége alatt a napok óta megkezdte a jegyzői vizsgákat a fogarasi jegyzőiskolában, majd ebben a megyében tovább folytatja inspekciós körútját. A vármegyei prefektura hivatalos közlönyéhez még annyit kívánunk hozzáfűzni, hogy Gherman főfelügyelő értesítéseink szerint úgy a vármegyei, mint a városi a legteljesebb rendet látta és így a belügyminisztériumnak küldött jelentésében is megelégedéssel adott kifejezést.

Brassóban szeptember 15-től ismét érvénybe lép a záróra-rendszer

Brassó, szeptember 14.

A belügyminisztérium még a nyár elején rendeletet adott ki, amely szerint a fürdő- és üdülőhelyeken a nyári hónapokra felfüggesztették az üzletek záróra kötelezettségét. A rendelet feljogosította az üzleteket, hogy tetszés szerinti ideig tarthassanak nyitva.

Tekintve, hogy Brassó is a fürdővárosok sorába tartozik, a belügyminiszter rendlete Brassóra is vonatkozott. A fürdőszekzon elmúltával azonban vissza kell térni a régi záróra rendszerhez. Erre vonatkozólag már meg is történtek a szükséges intézkedések.

A munkakamara tisztviselő alosztálya tegnap este ülést tartott, amelyen foglalkoztak a záróra kérdésével. A tisztviselők átiratban fordultak a brassói munkügyi felügyelőséghez, amely már ki is adta a rendeletet a záróra rendszer visszaállítására.

A munkügyi felügyelőség rendelete értelmében szeptember 15-én, pénteken Brassóban visszaáll az üzletek záróra kötelezettsége. kereskedelmi vállalatok reggel hét órakor nyithatnak és déli 1 órakor zárni kötelesek. Az ebéd idő két óra. Három órakor újra nyithatnak és este hétig tarthatnak nyitva. Az elsőrendű közszükségleti, illetve élelmiszer-cikkeket áruló üzletek este nyolc óráig tarthatnak nyitva.

A belügyminisztérium régebbi intézkedéseinek megfelelően az üzletek vásári napján, amelyet Brassóban minden pénteken tartanak, délből is nyitva tarthatnak azok az üzletek, melyek a vásári zónába esnek.

Ez a vásári zóna a Belváros és a Hosszú utca felső része. Ezekre a területekre tarthatnak nyitva pénteken az üzletek.

Brassót megtisztítják a gyanús idegenektől

Brassó, szeptember 14.

Az utóbbi napokban a brassói bűnözők nem dolgoznak. Miután 28 betörés tettesét Kovács és Kramer letartóztatásával leplezték és sikeresen lefűlelték a városházi betörés tettesét is, Brassóban megszűntek a bűnesetek és a kedélyek is megnyugodtak.

A rendőrség azonban a szélső ellenére sem marad tétlenül. Az utóbbi napokban kiderült, hogy sok esetben idegenek tisztelnek meg bennünket. Éppen ezért a brassói rendőrség programba vette a gyanús és veszedelmes idegenek eltakarítását a város területéről.

A határozat keresztülvitelére állandó razziákat rendeznek, amelyek mindig eredménnyel járnak. Szerdára virradó éjszaka a rendőrség újabb razziát rendezett amelynek során tizenöt olyan gyanús idegen egyént tartóztattak le, akik nem tudták igazolni magukat. A letartóztatottakat a rendőrségre szállították, ahol kihallgatták, majd illetőségi helyükre toloncolták.

* A TARSADALOMBIZTOSITAS egységesítő törvénykönyve utasításokkal, román és magyar nyelvű kiadásban megjelent. Fordította Ormai István tanácsos. Ára 35 lej. Postai szállítással 45 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

A nemzetközi megértés jegyében

MAGYAROK

írták,

BUKAREST

legnagyobb színészei alakítják,

BUDAPESTEN

készítették,

BÉKEFFY LÁSZLÓ

írta a szcenáriumot,

VICTOR EFTIMIU

fordította románra,

ROCK MARIKA

játszotta a magyart,

DIDA SOLOMON

játszta a román verziót,

EISEMANN MIHÁLY

írta a „Van ebben a nőben valami jó” című slow-fox slágert és

ROMÁNUL

beszél az évad legnagyobb filmje,

KISÉRTETEK

VONATA

Főszerepekben:

TONI BULANDRA és G. STORIN.

A munkakamara munkásszekciója tovább harcol a nyolcórás munkaidő betartásáért

Higiéniai szempontból is felülvizsgálják a brassói gyárakat

Brassó, szeptember 14.

Az ujonnan alakult munkakamara munkásszekciója tegnap este gyűlést tartott, amelyen nagyon sok érdekes ügy került tárgyalásra.

A felszólalók mindenekelőtt rámutattak arra, hogy a város a külvárosi kanalizálásának munkálatait elhanyagolja.

Azt követelik, hogy ezeket a csatornázási munkálatokat a város azonnal kezdje meg és különösen legyen gondja arra, hogy az árnyékszékkeket is kapcsolják a csatornába, mert a külvárosi részeken ezek a csatorna nélküli árnyékszékkeket bejegyzéseket terjesztenek.

Ennek kapcsán Bagoly János rámutatott arra is, hogy a munkásságot súlyos sérelem érte a fürdőjegyek körül is. Eddig a munkásoknak kedvezményes áru fürdési lehetőségeik voltak. Most ezeket a kedvezményes jegyeket kivonták a forgalomból és így a munkás, ha fürödni akar, kénytelen a gőzfürdőben negyven lejt fizetni, ami nem áll módjában. A munkakamara munkásszekciója a betegsegélyző pénztárhoz fordul és azt követeli, hogy a pénztár, mint a múltban, a jövőben is adjon ki kedvezményes áru fürdőjegyeket.

E kérdés tárgyalása kapcsán az egyik felszólaló rámutat arra, hogy a tanoncis-

kolában van egy fürdő, ahol bárki három lejért fürödhet. A munkanélkülieknek, ha igazolják munkanélküliségüket, ingyen is rendelkezésükre áll ez a fürdő. Addig is, amíg a betegsegélyző a fürdőjegyek kérdését valahogyan megoldja, jól teszi a munkásság, ha a tanonciscola fürdőjét használja.

A nyolcórás munkaidő, amelyet senki sem tart be.

A munkakamara munkásszekciója ezután meghallgatta azt a jelentést is, mely közölte az értekezlettel, hogy a nyolcórás munkaidő betartását szigorúan ellenőrzik ugyan a kamara, de szomorúan állapítja meg, hogy a törvény idevonatkozó rendelkezéseit nagyon sokan nem tartják be.

A kamara elhatározta, hogy mind az ellen, akik a jövőben is vétnek a nyolcórás munkaidő ellen, feljelentéssel él és azt kéri a kihágási bíróságtól, hogy a rendelet áthágóit a legszigorúbban büntessék meg.

Ugyancsak tudomásul vette a kamara azt a jelentést is, amely szerint a legközelebbi jövőben

egy bizottság higiéniai szempontból felülvizsgálja Brassó összes gyárüzemeit

és azokkal szemben, ahol nincs meg a kellő egészségügyi felszerelés, a legerősebben fellép.

Jön:

„A kísértetek vonata”

A rádióaktív ástól a neutronokig

A század eddig legnagyobb tudományos eredménye

London, szeptember 14

Anglia leghíresebb természetbúvára, Lord Rutherford, a modern atomfizika világírúttörője, előadást tartott a saját képviselőinek az atomrombolás terén végzett kutatásai eredményeiről. Közlélekre általános érdeklődésre tarthatnak számot.

Az atomrombolás, illetve a rádióaktív anyagok fölfedezése — mondotta — az anyagról alkotott tudományos felfogást olyan gyökeresen alakította át, amelyre ugyyszólván alig van példa a tudomány történetében.

Olyan elemeket, amelyekről három évtizeddel ezelőtt is még szentül hitték, hogy ezek egyszer és mindenkorra változhatatlan alapanyagok, kémiaiilag át nem alakíthatók, most saját szemünk előtt át tudjuk más alapelemekké változtatni. A rádium fölfedezése az egész tudományos világkép fundamentumát változtatta meg.

Természetesen mindenkit érdekelt ezeknek a jelenségeknek a miertje. Miért változik át lassanként a rádium ólomná? Mi kényszeríti az uránt és a toriumot átváltozásokra? Ezer és ezer kísérlet után kiderült, hogy az elemek átváltozásában nemcsak hogy kevés, de ugyyszólván semmi szerepe sincs a hőmérsékletnek. Ez teljesen téves felfogás volt.

Hiába helyezték rádióaktív anyagokat magasabb vagy mélyebb hőmérsékletre, ennek semmi befolyása sem volt az anyag átváltozására.

Erre megkísérelték, hogy a titkot más úton fejtsek meg, még pedig az anyag legkisebb részeinek, az atomok szerkezetének révén. Ezek a kísérletek szép eredménnyel jártak. Száz és száz tudós laboratóriumában a föld legkülönbözőbb pontjain folytak a kísérletek, a rádióaktív anyagok átváltozásából kiindulva és keresték az atom titkát.

A század eddig legnagyobb tudományos eredménye, hogy kétségen kívül megállapították, hogy a világ minden anyagának atomjai közös tulajdonsággal bírnak: és pedig azzal, hogy egy pozitív töltésű elektromos magból és a mag körül keringő elektronokból állanak.

Nemsokára megállapították azt is, hogy az anyag titkát nem a több-kevesebb számú keringő elektronban, hanem a pozitív töltésű magban kell keresni. Megkísérelték, hogy behatoljanak ebbe az atommagba.

Azonban kiderült, hogy az atommagot olyan erő őrzi és tartja össze, amelyet az akkori fizikai eszközökkel nem tudtak legyőzni.

Rutherford professzor így jutott arra a gondolatra, hogy az atommagba való behatolást azoknak a bombáknak, ugynevezett alfarészecskének segítségével kísérelje meg, amelyeket a rádióaktív anyagok állandóan kilövelnek magukból, és tényleg ezen az úton sikerült is neki néhány elem atommagját összetörni. Ezen a nyomon továbbhaladva, ma már odáig jutott a tudomány, hogy mintegy harminc elem atommagját tudja, ha csak a mértékben is, szétrombolni.

Több elem még ellenáll az atomrombolás kísérleteinek, dacára annak, hogy különösen a bécsi tudósok már jelentékenyen tökéletesítették a kísérlethez szükséges műszereket.

A múlt esztendőben aztán újabb alapvető sikert értek el.

A berillium elem atomjainak bombázásakor fölfedezték a neutron, az atommag egyik építőkövét, a protonokhoz hasonló atomrészecskéket, amelyek azonban a protonnal ellentétben nem rendelkeznek elektromos töltéssel. A neutronról csodálatos dolgok sülték ki. Egyik érdekes tulajdonsága, hogy minden anyagon ellenállás nélkül hatol át.

Az atommagoknak neutronnal való bombázásakor megállapították, hogy az atommagok ezeket a neutronokat magukhoz vonzzák, mintegy rabul ejtik és általában maguk is egész újszerű átalakulásokon mennek keresztül.

A neutronnal végzett kutatások és az ezzel összefüggő jelenségek földértése ma még csak gyermekcipőben topog, de ma már kétségtelenül megállapítható, hogy a neutronok birodalma még számos nemsejtett meglepetést tartogat számunkra.

Tízévi fegyházra ítélték a dési katonakarnagy gyilkosait

A bűnrészességgel vádolt két katonát telmenienék

Kolozsvár, szeptember 14

Annakidején részletesen beszámolt a B. L. arról a páratlan kegyetlenséggel elkövetett gyilkosságról, amelynek Andrescu, a dési katonazenekar karnagya volt az áldozata. A nyomozás megállapította, hogy a gyilkosságot a karnagy két alantasa követte el. Az egyik, Dohi őrmester, még mielőtt letartóztathatták volna, öngyilkos lett, a másik gyilkost, egy Chiorean nevezetű katonát, aki a zenekarban szolgált, azonban sikerült a bíróság elé állítani.

A katonai ügyészség rajta kívül még bűnrészességgel vádolta Campian és Muresan katonákat is, akiknek az volt a bűnük, hogy azt a bajonettet, amellyel a gyilkosság történt, megélesztették és tültényeket adtak kölcsön a gyilkosoknak.

A tegnap megkezdődött fő tárgyaláson

a vádlottak kihallgatása után a tanukra került sor, akiknek vallomásaiból arra lehet következtetni, hogy

a meggyilkolt karnagy beteges hajlamú férfi volt.

Casi nevű tisztiszolgája azt vallotta, hogy Dohi őrmester a karnagyot nap-nap mellett meglátogatta. Ilyenkor a karnagy őt elküldötte hazulról és Dohival együtt maradt a lakásban. A tisztiszolga ezenfelül még úgy vallott, hogy három hónapig állott a karnagy szolgálatában, de sohasem látta, hogy tisztje növenedéget fogdott volna.

A hadbíróság a bizonyítási eljárás lefejezése után

tíz évi fegyházra ítélte a gyilkos katonát.

míg a többi vádlottakat a vád és annak következményei alól felmentette

A romániai szavalókórusok örök témái

Az aradmegyei református lelkész véres kalandja a nagyszalontai rendőrségen

Igyártó Sándor csakugyan otthagya a fogát a detektív szobában

Arad, szeptember 14

Ez a történet is olyan, melyet csak szavalókórusban lehetne már továbbítani. Szavalókórusban azért, hogy háth az összefonódó hangok áttörnek a bedugott fülek, amelyeket tollal és szóval nem bírunk átfeszíteni.

Az aradmegyei magyar társadalom egyik ismert személyisége, Igyártó Sándor bélzerendi református lelkész, az aradmegyei Magyar Párt vezetőségének aktív tagja, néhány nappal ezelőtt üzleti ügyben Nagyszalontára utazott. A lelkész valamelyik ottani szálloda éttermében vacsorázott, ahol társaságának beszélgetés közben előadta, hogy meglópták. Igyártó kijelentette, hogy nem fordul a rendőrséghez, mert már egyszer meglópták, a feljelentésnek azonban akkor sem volt eredménye.

A beszélgetést a szomszéd asztalnál ülő Farcas Liviu detektív is végighallgatta, aki rövidesen Igyártóék asztalához lépett és a lelkészt leigazoltatta, majd felszólította, hogy kövesse a rendőrségre. Igyártó gyanútlanul követte a detektívet, aki szokatlanul udvarias hangnemből beszélgetett vele. Farcas karonfogva kísérte Igyártót a rendőrségre, ahol egy szobába vezette.

A következő pillanatban váratlan fordulatot vett a detektív udvariassága. Farcas bezárta az ajtót, majd a lelkészre rontott és egy kemény tárggyal úgy halántékon sújtotta, hogy menten összeesett.

Amikor a lelkész magához tért, a detektív a száját kezdte ökölözni.

— Itt dögölsz meg, te kutya — ordította — élve nem hagyod el a rendőrség épületét! Már régen lesünk rád, jól tudjuk, ki vagy? Te mered bírálni a romániai közállapotokat?

Az ordítást újabb ütlegek követték, elannyira, hogy a lelkész — amint azt az orvosi vizsgálat megállapította, —

25 napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett.

Igyártó véraláfutásos szemmel, összeszakított füllel, vérző fülcimpával és szájjal hagyta el a rendőrség épületét. A brutális detektív egyik fogát is kiverte.

A detektív garázdálkodása alatt a szobában öt közrendőr tartózkodott, akik természetesen nem avatkoztak bele a szemük előtt lejátszódó ügybe.

A súlyosan bántalmazott lelkész Mátrai László dr.-ral látogatást tett a sérelmeiről, majd a nagyváradi ügyészség feljelentést tett Farcas detektív ellen.

Kubában a haditengerészet is csatlakozott az ellenforradalmi tisztékhez

Az ellenforradalom győzelme esetén a forradalom vezérei menekülni sem tudnak

Havanna, szeptember 14

Alig iktatták be ünnepélyesen hivatalába San Martint, az új elnököt, a radikálisabb elemek erősen mozgolódni kezdtek. Gyűlések és tüntetések sorozatát tartották, amelyen támadták az amerikai imperializmust és

megáldották az új elnököt, hogy Machado és Cespedes útján haladva ő is hű kiszolgálója az amerikai nagytőkének.

Washingtoni jelentés szerint az imperialista háború elleni nemzetközi szövetség tiltakozó jegyzékét menesztett Roosevelt elnökhöz az amerikai hadihajónak a kubai eseményekbe való beavatkozása ellen.

Roosevelt elnök különben tegnap nyilatkozott a kubai helyzetről s azt mondta, hogy el fogja ismerni az elnököt, ha bizo-

nyítékát adja, hogy fenn tudja tartani Kubában a közrendet.

Havanna utcáin most már viszonylagos csend van. Az új kormány fegyveres őrszolgálati cirkálnak az utcákon, hogy minden felkelést elfojtsanak. Ugyátszik, az új kormány, San Martin elnökkel és Battista őrmesterrel, mint katonai főparancsnokkal az élén,

a kezdődő kommunista jellegű forradalmat egyelőre elfojtották.

Kuba tehát ott tart, ahol Oroszország 1917 júliusában, a Kerenszky-uralom idejében.

A hadsereg az elnök ellen

Más jelentések szerint ennél sokkal kritikusabb a helyzet.

FLEURS FORVIL

A LEGFINOMABB PUDER

Az új elnöknek, San Martinnek sorsa teljesen bizonytalan.

A hadsereg tisztjei fellázadtak ellene és nem akarják elismerni, miután kommunista forradalomnak köszönheti uralomra jutását.

A tisztiek szövetsége azt követeli, hogy San Martin azonnal mondjon le, az új elnök viszont erről hallani sem akar és ultimátumot küldött a zendülő tiszteknek, hogy 36 óra alatt egyezzenek ki a kormányral.

A helyzet zavarosságát az is fokozza, hogy

a tisztiek szövetségéhez csatlakozott a haditengerészet is

s így az új elnök abba a kellemetlen helyzetbe került, hogy az ellenforradalom győzelme esetén nem akad majd hadiha-

— Számos női bajnál a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez.

jó, amelyik felveszi fedélzetére.

A havannai repülőtéren egyébként az összes repülőgépek légszűrőjét leszerelték,

mert meg akarják akadályozni, hogy a Nemzeti Szállót repülőbombák tüze alá fogják.

Kubában az általános sztrájk veszedelme is lenyeget

Legújabb jelentések szerint Kubában sztrájkmozgalmak is vannak. Ezekből a sztrájkmozgalmakból most már tisztább képet lehet nyerni arról, hogy Kubában voltaképpen mi is történik.

A jelentés szerint a kommunisták tüzelik sztrájkra az ipari munkásokat, ami azt bizonyítja, hogy San Martin elnök és a mai kubai rezsim komoly kommunista alakulatnak nem tekinthető.

Ha az lenne, nem lépnének fel vele szemben a kubai kommunisták.

E jelentés szerint

Kubában ma már több százezer munkás sztrájkol.

Szó van arról, hogy a mai napon csatlakoznak a sztrájkolókhöz a pékek is.

Késő délután vett jelentéseink szerint San Martin elnök ma délelőtt már le akart mondani, de Battista, a forradalom vezére nem engedte.

Tényleg San Martin nem mondott le, de lemondásával politikai körökben komolyan számolnak.

Ne kísérletezzon egészségével. Kérjen Ön is kimondottan eredeti

„OLLA” GUM.

„OLLA” óvszert, mely megóvja egészséget

HIREK

— **KÖNYV A VARANGYRÓL.** A varangy sehol se népszerű állat. Jean Rosland könyvet írt róla, érdekesítő, tudományos könyvet.

— Mit nem képzelünk a varangyról? — kérdezi a bevezetésben. — A varangy megszopja a teheneket, zavarossá teszi a bort, kirabolja a madárfészket, megdézsmálja a méhkaszt, szemmel veri meg az embereket és állatokat, ha mereven nézünk rá, tajtékjával veszélyt hoz a kutyákba, mérges lehellete pedig mindent bepiszkít és megfertőz, amire hozzáér. De a varangy a mint árt és öl, azonképpen használ és gyógyít is. Elmulasztja a vesehomokot, kiszűri a vízbetegeket, megállítja az orrvérzést, csillapítja a fájdalmakat. Hajdanában a varázsló, a bűbájos, a pajákos sokat foglalkozott a varangygyal. Az emberek előszeretettel fordultak pészthozó és üdős tulajdonságaihoz. Vele üztek ördögöt, vele babonáztak. Üstökben főzték meg, hogy rontó mérgére és bűvés-ejére szert tegyenek. Aki vele közösködött, az magával a sátánnal közösködött.

Még a természettudósok is gonosz, visszatartó, megvetendő lénynek tartották.

Ennek a könyvnek írója nincsen ezen a véleményen. Ő a varangyot az „állat-társadalom legjelentősebb és legponzóbb tagjának” tartja. Kimutatja, hogy az életben és a kortán fontos kérdéseit a varangyon tanulmányozhatjuk. Belső kiválasztó mirigyei szabályozzák fejlődését. Ha az ebihal nem tud átalakulni békává, akkor pajzsmirigye hiányosan működik s mihielyt tudományos beavatkozással serkentik pajzsmirigye működését, fejlődése megindul.

Érdekes megfigyeléseket leltünk a varangyok táplálkozására, életmódjára vonatkozólag. Hamarosan megbarátkoznak az emberrel és rákapnak bizonyos szokásokra. Ha kalitkába zárják őket és hetenként egyszer táplálják, 30–40 ebéd után, már enni kérnek, a kalitka rácsain kinyújtják hosszú nyelveiket; minekelőtte az élelmet látták volna.

— **IDŐJÁRÁSJELENTÉS.** A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint hőmérséklet várható. A következő hűsönnégy órában délnyugati szelek is lesznek, helyenként, főként nyugaton, esővel.

— **MAROSMEGYEI HIREK.** Tudósítónk jelent: Kreszler Árpád, 2 éves marosvásárhelyi kisfia gyermekparalízisben megbetegedett. A gyermek a veszedelmes betegséget állítólag Kolozsváron kapta meg, ahol az utóbbi időben több ilyen megbetegedés fordult elő. — A 292-es rendszámú gépkocsi, a melyet Kvittner Lajos szászrégeni soffőr vezetett, Nyárádközségben közúti elgázoláskor a Linguan Marica 7 éves gyermeket, aki hátférgetőrést szenvedett. A súlyos állapotban lévő kislányt kórházba szállították. A gázoló soffőr ellen megindult az eljárás. — Lukács Elek, marosvásárhelyi fűtő felesége családi viszálykodása miatt marólugot ivott. Az öngyilkos asszonyt kórházba szállították, ahol élet-halál között lebeg.

— **KILÉNGENÉK A ROHAMOSZTÁGOSOK.** A „Völkischer Beobachter” felhívást közöl a rohamosztárok főparancsnokságától. A felhívás többek között így szól: — Igen sok panasz érkezik a rohamosztárok főparancsnokságához egyes rohamosztárok kilengései miatt. Az ilyen eseteket mindig a legközelebbi rohamosztárok állomáson kell bejelenteni. Nem lehet minden panasszal a főparancsnoksághoz fordulni, mert ha a főparancsnokság minden panasznak a végére akarja járni, akkor meg kellene tiszteztetni a személyzet létszámát és a Barna Ház helyébe felhőkarcolót kellene építeni.

— **FEL AKARTÁ ROBBANTANI A JATEKKASZINÓT EGY VESZTES JÁTEKOS.** Párisból jelentik: La Baule fürdőhelyén az egyik vendég baccaratjátékon 6700 frankot veszített a játékkaszinóban. A peches kártyás hiába könyörgött a vezetőségnek, adjanak neki kölcsönt s amikor kérését ismételtén megtagadták, bombát akart elrejtetni a kaszinó pincéjében, hogy az épületet felrobbantssa. A rendőrség őrizetbe vette.

— **DIFTERITIS-JÁRVÁNY KOLÓZSVÁRON.** Tudósítónk jelent: Kolozsváron difteritis-járvány tört ki. A járványnak már egy halálos áldozata is van. A járványkórházban kilenc beteget kezelnek. Minden valószínűség szerint a járványra való tekintettel, az iskolákat, legalább is az alsó foku iskolákat, nem nyitják meg.

— **MEGVERTÉK, MERT EGY PÁRISI MOZIBAN HITLERNEK TAPSOLT.** Párisból jelentik: Egy filmszínházban, amely a főváros központjában épült, előadás közben politikai incidens történt. Amikor ugyanis a heti híradót játszották, sorra került a Niederwald-émlékünnél lezajlott ünnepség is, amelyen tudvalevően Hitler beszédet mondott. Amikor Hitler beszédének a szavaihoz ért, hogy a Saar-vidék rövid időn belül ismét német lesz, abban a pillanatban az egyik néző tapsolni kezdett. Erre nagy tumultus támadt, a körülötte ülők minden oldalról nekiesetek a tapsolónak és úgy összeverték, hogy csak a rendőrök tudták kiszabadítani a támadóinak kezéből. A rendőrök a tapsolót előállították az őrszobára, ahol személynázosságának megállapítása után nyomban szabadonbocsátották.

— **SZÁZ HALÁLOS ÁLDÓZATA VAN ST.-LOUISBAN AZ ÁLOMKÖRNEK.** Newyorkból jelentik: Missouri államban St.-Louis városában az álomkör most már száz halálos áldozatot követelt. A járványnak egyedül szombaton 10 halálos áldozata volt. A kórházakban még 635 beteget ápolnak.

— **NEMZETKÖZI MÉREGCEMPESZKES KÉRES A LONDONI RENDŐRSÉG.** Londonból jelentik: Az angol rendőrség egy egész Európát behálózó bódítóméregcempeszársaság leleplezésén dolgozik. A nyomozás eddigi adatai szerint a cempeszbandának minden európai fővárosban megbízottja működik, akiket cempeszszuton állandóan nagymennyiségű bódítóméreggel látnak el. A cempeszbanda azelőtt Berlinben székel. A társaság élén egy német emigráns áll, akit azonban még eddig nem sikerült letartóztatni.

— **MEGSZÜNİK A PÁPAI KÉZCSÓK.** Vatikánvárosból jelentik: A Szentatya úgy intézkedett, hogy a jövőben a szokásos kézcsókok elmaradjanak. A szent év alkalmából óriási számban járultak zarándokok a pápa elé és farszító volt már számára a hívek ezreinek kézcsókja.

Az angol menyasszonyok és menyasszonyjelöltek — mint Londonból jelentik — határozat üzentek az eddig szokásos esküvői dívatok ellen. Elhatározták, hogy nekik nem kell koszorusleány, meg vőfély; lemondanak a kis apródokról, meg uszályhordozókról. Nem kell. Egyik sem. Vajjon miért? Talán barátai és barátnőik kiadásait sajnálták? Tévedés. A bájos menyasszonyokat nem ilyen prózai ügyek vezették. És elvégre is: miért fájjon az nekik, hogy barátnőik egy csomó pénzt költenek a szebbnél-szebb ruhákra, díszekre, virágokra, csak hogy a „parádé” minél nagyobb, minél fényesebb legyen. Nem is ezért mondanak le a díszes felvonulásokról, hanem — hiúságból. Az angol hölgyek ugyanis azt tapasztalták, hogy minél több, minél szebben öltözött koszorusleányok ragyogása kápráztatja el a kíváncsiak szemét, annál hátrányosabb a menyasszony helyzete. A figyelem megoszlik. Minél csinosabbak a koszorusleányok, minél daliásabbak a vőfélyek és minél bájosabbak az apródok, annál kisebb figyelmet ébreszt a menyasszony. Már pedig ebbe nem lehet belenyugodni. Elvégre az esküvőnél a legfontosabb személy a menyasszony. Neki kell tündökölnie, kiállnia, a figyelem központjában állnia. A szeptemberi esküvőket Londonban már ennek az újításnak a jegyében tartották meg, koszorusleányok és frakkos vőfélyek nem voltak, ellenben a menyasszonyok ruháit hat-nyolc méter hosszú uszályok díszítették. A menyasszonyoknak tehát a közérdeklődést nem kellett senkivel megosztaniuk. Csak azért mondjuk el ezeket, hogy lássák a különbséget. Vannak társadalmi rétegek, ahol még csak ilyen gondok vannak.

— **AMIG VELE ÉLT AZ ASSZONY, FOLYTON VESZEKEDETT VELE, AMIKOR ELHAGYTA, AGYONLÖTTE.** Marosvásárhelyről jelentik: Blaji József bisztrai gazda állandóan veszekedett a feleségével, mire az asszony elhagyta és Zsigmond Mihály gazdához költözködött. Blaji többször kérlette feleségét, hogy térjen vissza hozzá, a hitlen asszony azonban hallani sem akart róla. A gazda kedden este ismét felkereste feleségét. Az asszony újra ellenkezett, mire Blaji hirtelen dühében előrántotta revolverét és agyonlőtte. A feleséggyilkos gazdát letartóztatták és a marosvásárhelyi ügyészségre kísérték.

— **A VIZSGANÉLKÜLI FOGTECHNIKUSOK GYÜLÉSE.** A vizsganélküli fogtechnikusok szeptember 14-én, csütörtökön délután félhatkor a brassói Ipartestület villa-utcai székházának gyűléstermében alakuló gyűlést tartanak, melyre a szakma iránt érdeklődőket, a fogorvosokat, valamint a vizsgázott és vizsganélküli fogtechnikusokat ezuton is meghívják. A nagyfontosságú gyűlésre az egészségügyi minisztériumot és a hatóságokat is meghívták. A szakmába tartozóknak feltétlenül érdeke, hogy az alakuló gyűlésen megjelenjenek.

— **HALOTT LEÁNY A PATAKBAN.** Marosvásárhelyről jelentik: Szováthoz közel egy hegyi-patakban megtalálták Tine Anna cigányleány holttestét. Az orvosi vizsgálat, amely szerint a halált fojtogatás okozta, azt is megállapítja, hogy kéjgyilkosság történt. A büntény ekövetésével a hatóság a leány vadházastársát, egy fiatal cigánylegényt gyanúsítja, aki nyomtalanul eltűnt. A nyomozás folyik.

— **ALAGUTAT FURNAK A MONT-BLANC ALATT.** Rómából jelentik: A Mont-blanc alatt alagutat akarnak furni. Egy francia—olasz tölcsoport alakult az alagut munkálatainak elvégzésére. A francia oldal felől kezdenék el a munkálatokat. Az alagut oly széles lesz, hogy négy sor autó kényelmesen elfér egymás mellett benne.

gyártmányok a tanév kezdetére:

Kettős kötésű, nagyon erős

gyermekharisnya,

bélelt, gomb-, vagy húzós-zárral ellátott
iskolai kabátka,

gyapju-trikóból és Macce-ből készült

gyermek-fehérmű,
kamásni-nadrág

kifogástalan, testhezálló szabás, kiváló minőség.

Ha őszi bevásárlásaival megelégedett akar lenni, akkor kérjen kizárólag **TRINACO** gyártmányokat. Minden darabért szavazolunk.

Amin a

név látható —
annak minősége biztosan kiváló.

ABLAK

— **VÉRÉS LESZÁMOLÁS A MEZÓN.** Aradról jelentik: Crăciun Pál és Gyömbér Péter földmivesek régi haragosukat, Giurgiut Jánost kedden éjjel a mezőre csalták, ahol késeikkel összeszurkálták. A vértócsában heverő embert a járókelők találta meg, akik Giurgiutot a kórházba szállították. Életbenmaradásához kevés reményt fűznek. A tettesek, akik véres tetteik után elmenekültek, a hatóság véleménye szerint valamelyik közeli faluban bujdosóknak. A nyomozás folyik.

— **HALÁLOS ÍTÉLET DEBRECENBEN.** Debrecenből jelentik: A debreceni törvényszék kedden ítélezett Bere Lajos beregöszörményi rablógyilkos felett, aki ez év márciusában Pál Sándor ottani gazdálkodót és feleségét meggyilkolta, majd a lakásból 1400 pengő készpénzt vitt magával. A gyilkosságra Bere vallomása szerint az szolgáltatott okot, hogy 100 pengőt kért kölcsön a gazdálkodótól, aki kérésének nem tett eleget. A bíróság az elvetemült gyilkost kötél általi halálra ítélte.

— **LEESETT A SZILVAFÁRÓL ÉS SZÖRNYETHALT.** Szilágysomlyóról jelentik: Deák Ferenc 67 éves sámsodi gazda Tolnai Ferenc nevű ismerősének a kertjében felmászott egy szilvafára, amelynek ága letörtött alatta. Az idős gazda, aki földrezuhantában súlyos belső sérüléseket szenvedett, rögtön meghalt.

— **A KOLÓZSVÁRI REFORMATUS KOLÉGIUMBAN** a beírások szeptember 14-én befejeződnek. Az év ünnepélyes megnyitása 15-én, (pénteken) délelőtt fél 11 órakor lesz a Farkas-utcai templomban. Evmegnyitó ünnepélyünkre a m. t. szülőket és a kollégium barátait ezuton is meghívja az igazgatóság. — Tanulóinkat pedig felhívjuk, hogy 15-én, (pénteken) délelőtt háromnegyed 10 órakor számbavételre gyülekezzenek a kollégium nagy udvarán. — A tanítást szeptember 16-án reggel 8 órakor kezdjük meg. A igazgatóság.

— **Ötven horogkereszt négy szociálemellen.** Budapestről jelentik: Tegnap este Rákospalotán az egyik vendéglőben a tulajdon ellenére mintegy 50 horogkereszt jelent meg egyenruhában és ott gyűlést tartottak. A gyűlésterembe bekerült négy szociáldemokrata munkás is, akik a gyűlés szónokát közbeszólásaikkal zavarták. A horogkeresztesek rátámadtak a négy szociáldemokratára és botokkal, valamint borosüvegekkel agyba-főbe verték őket. A súlyosan sebesült munkásokat azután kidobták a kocsma elé. A járókelők lettek figyelmesek a nyöszörgő emberekre, a kiket a mentők kórházba szállítottak.

— **TENISZVERSENY ZILAHON.** Zilahról jelentik: Zilahon szeptember 15. és 16-én nagyszabású teniszverseny rendeznek, amelyen Kolozsvár, Nagyvárad, Nagybánya és Szilágysomlyó legjobb játékosai vesznek részt. A verseny szombaton, 15-én délelőtt veszi kezdetét. Vasárnap a versenyzők részvételével nagy táncmulatságot rendeznek.

— **Gyermekehalál.** Szilágysomlyóról jelentik: Megdöbbentő szerencsétlenség történt Sütő György domahidi lakos házában, ahol a gazda Erzsike nevű 5 éves kislánya szülei távollétében a tüzhely közelében játszadozott. Egy kipattant szikra meggyújtotta a gyermek ruháját. A kislányt, akire szülei eszméletlen állapotban találtak, kórházba szállították, egyeteni azonban már nem lehetett rajta, mert rövid kínlás után meghalt.

— **A ZILAHÍ JÓ BÍRÓ HALALA.** Zilahról jelentik: Szilági Lajos dr. zilahói törvényszéki bíró, a református egyház presbitere elhalálozott. Az elhunytat, akit kedden temettek, a város közönsége nek osztatlan részvétele kísérette utolsó útjára. Az impozáns temetésen az ügyvéd kamara is képviseltette magát. Szilági Lajos dr. a tökéletes bíró mintaképe volt.

— **BÁNSÁGI ÖNGYILKOSOK.** Tudósítónk jelent: Csik Ferenc 48 éves temesvári trafikos a Béga-sori lakásán szén-gázzal megmérgezte magát. Mire tette felfedezték, már halott volt. Csik az utóbbi időben súlyos anyagi gondokkal küzdött. — Steli Erzsébet 48 éves nagykomlósi asszony a keddről-szerdára virradó éjszaka háza padlásán felakasztotta magát és meghalt. Az asszonyt gyógyíthatatlan betegsége kergette a halálba.

— **A zilahí fináncgárdát Szilágysomlyóra helyezték:** Szilágysomlyóról jelentik: a szilágymegyei fináncgárdát Zilahról Szilágysomlyóra helyezték. Az áthelyezés hátterében az rejlik, hogy az előnyökhöz fekvésű Szilágysomlyóról a megye minden pontja jobban megközelíthető.

Mihály trónörökös nem Londonba, hanem Zürichbe utazik

Bukarest, szeptember 14.

A királyi udvar marsalli hivatala közleményt bocsátott ki, amelyben leszögezte, hogy Mihály nagyvajda nem Londonba, hanem Zürichbe. Ez a nyilatkozat tulajdonképpen cáfolat. Néhány napig ugyanis azt közölték, hogy a trónörökös Londonban találkozni fog édesanyjával, Helena hercegasszonnyal.

LAPEDATU volt liberális miniszter erdélyi körúton

Marosvásárhely, szeptember 14.

A liberális párt marosvásárhelyi ifjúsági szervezete kedden délután értekezletet tartott. Az értekezleten megjelent Alexandru Lapedatu volt kultuszminiszter is, aki jelenleg erdélyi propaganda-körúton van.

A miniszter beszédet is tartott Marosvásárhelyen. Hangsúlyozta, hogy erőteljesen meg kell kezdeni a párt ifjúsági szervezeteinek kiépítését, mert a liberális párt, amelynek olyan nagy multja van, nagy feladatok megvalósítására várja, hogy újra keze vehesse az ország irányítását.

Szalontát elárasszatták hamis pénzzel

Nagyszalonta, szeptember 14.

A nagyvezetési adóhivatal pénztárnoka az adókiutaknál észrevette, hogy egyesek hamis 100 és 20 lejesekekkel fizetnek. Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget, amely nyomozást indított. Mintegy a befolyt pénzeszközben különböző hamisítványokat találtak, a hatóság vasárnapig tartja, hogy Szalontán több hamisító banda működik.

Október 16-ára halasztották a nagy- váradi gyilkos pörének főtárgyalását

Nagyvárad, szeptember 14.

A nagyváradi törvényszék szeptember 14-ára tűzte ki Bancsa János, a szőlőhegyi gyilkos bűnpörének főtárgyalását. A tárgyalást most, ismertelen okból október 16-ára halasztották.

A kolozsvári építészek sérrelme

Kolozsvár, szeptember 14.

A kolozsvári görögkatolikus püspök elhatározta, hogy a kolozsvári Király- és Minorita-utca sarkán teológiát épít. A püspökség meg is hirdette a pályázatot, amelyre rengeteg terv és költségvetés érkezett be. Később a püspökség mégis úgy határozott, hogy nem adja ki az építkezést, hanem házilag végezteti el. A pályázók most panaszt emeltek ez ellen a püspökségnél és mivel panaszuk nemére is a teológiát házilag akarják megépíteni, az építészek a kormányhoz fordulnak. Ki akarják fejteni, hogy sokkal többbe kerül az építkezés, ha azt a püspökség házi kezelésben végezteti el, mint ha a pályázók valamelyikének kiadná a munkát.

UJRA KAPHATÓ

a Dr. CHERESTEȘIU és DERI
GYULA tanárok által szerkesztett

ROMÁNUL

100 újságciikk, élcek és képek alapján című nyelvtan
A 368 oldalas könyv ára 150 lei.
Postai szállítással, utánvétellel 175 lei.
Kapható a
Brassói Lapok Könyvosztályában,
Brassóban, Kapu-utca 56-58. Bukarestben: Strada Mina 9 szám alatt.

Kilencedik nyelvvizsgára

utasították a nagyváradi törvényszék és pénzügyigazgatóság még dolgozó kisebbségi tisztviselőit

Nagyvárad, szeptember 14.

A nagyváradi pénzügyigazgatóság és törvényszék kisebbségi tisztviselőit pénteken újabb nyelvvizsgának vetik alá.

A tisztviselők körében a vizsgára vonatkozó rendelet általános kétségbeesést keltett, mert már kilencedszer vizsgáztatják őket.

Eddig még minden vizsga sikerült nekik és így senki sem tudja, hogy az újabb nyelvvizsga elrendelésére mi szolgáltatott okot.

Nem tudják, csak sejtik. Sejtik, hogy kilencedszer sikerül egynehányukat megint kidobni.

Hitler munka helyett jótékonyságot ígér

Berlin, szeptember 14.

Az éhség és hideg elleni akció mai propaganda ülésén maga Hitler beszélt, aki kifejtette, hogy ez az akció a nemzeti szolidaritás ügye. Megállapította, hogy a hitlerizmus sztergombolta a nemzetközi marxista szolidaritást és így annak helyére a nemzeti szolidaritást kell tenni. Abban, hogy ma az emberek milliói éheznek — mondotta — mindannyian bűnösök vagyunk és éppen ezért azoknak, akik ma is

jó sorsban élnek, ezt a jobb sorsot azzal kell meghálálni, hogy vállalják a szerencsétlen sorsban levők eltartását.

Eppen ezért terheket ró a gazdagokra és tehetősekre, mert csak az az adományozás komoly és szép cselekedet, amely egyben áldozatot is jelent. Ez az áldozat azonban százszázalékban visszatérül, mert az egyseges nép tagja az adományozó, amely népközösségben tagnak lenni büszkeséget jelent, amelyért áldozatot hozni érdemes.

Magyarországon szabaddá teszik a fakereskedelmet

Budapest, szeptember 14.

A fakereskedelmi érdekeltségek ma felkeresték Kállay magyar minisztert, akitől azt kérték, hogy szüntesse be a fabehozatali monopóliumot.

A miniszter ígéretet tett arra, hogy a tisztántul fabehozatali monopólium megszüntetéséről szó lehet és annak feloldására a tavasszal visszatér. Kállay

ugyanakkor megígérte, hogy a behozatali monopólium megszüntetésével egyidejűleg

a fakereskedelmet teljesen szabaddá tenné.

A hír igen megnyugtatóan hat Romániában is, amely a monopólium megszüntetése esetén számolhat azzal, hogy Magyarországra szóló fakivitel megerősödik.

A Populair írja:

Ausztriában rövidesen kitör a polgárháború

Bécs, szeptember 14.

A Populair mai számában részletesen foglalkozik Dollfuss tegnapi beszédével és célkitűzéseivel és arra a megállapításra jut,

hogy ez a félmegoldás nem mentheti meg Ausztriát. A lap véleménye szerint Ausztriában rövidesen kitör a polgárháború.

Ravasz László budapesti református püspököt Jugoszláviában nem engedték prédikálni

Ujvidék, szeptember 14.

A Hit és Munka keresztény világszervezet Ujvidéken kongresszust tartott. A kongresszusnak az volt a célkitűzése, hogy a keresztény egyházakat világszerte egymáshoz közelebb hozza.

A kongresszus utolsó napját nagyon súlyos incidens zavarta meg. Ravasz László püspök a bécsfeketehegy magyar és német hívők részére istentiszteletet akart tartani és

azon prédikálni is szeretett volna.

A hatóságok azonban ettől az istentisztelettől a püspököt letiltották, sőt azt sem engedték meg, hogy Ravasz püspök Bécsfeketehégyre kiutazzék.

Ravasz László kénytelen volt Budapestre visszatérni.

Az eset annál kínosabb, mert más magyar református papok jugoszláviai területen akadálytalanul tarthattak istentiszteleteket.

pengőt kitevő beruházását is benhagyta. Ilyenformán visszakapta a már egyszer elvett színházi bérletet.

Szerencsés számok

Bukarest, szeptember 14.

50.000 lejt nyert: 31879.
15.000 lejt nyert: 18171 44563.
12.000 lejt nyert: 60531 51328 41613 8942 32445.
10.000 lejt nyert: 72803 48020 51245 73852 71522 57160 26021 72308 62509 43384 9497.
8000 lejt nyert: 2954 19330 18640 44023 2394 7857 2756 46452 79631.

KÖZGAZDASÁG

Gépkatrészek behozatala Romániába

Bukarest, szeptember 14.

A kereskedelmi minisztérium, a gyárak kérelmére, könnyítést tett a külföldön vásárolt gépkatrészek bevitelére. Száz ezer lejt meg nem haladó értékben gépkatrészek minden különösebb formalitás nélkül behozhatók Romániába a kereskedelmi minisztérium egyszerű engedélyével. Az ennél nagyobb értékű gépkatrészek ezentúl is kontingensengedély alá esnek.

Ismét beszüntettek egy gyorsvonat-párt

Bukarest, szeptember 14.

A román államvasutak vezérigazgatóságának legújabb rendelete értelmében a Nagyszeben és Bukarest között közlekedő egyik gyorsvonatpárt hétfőtől, f. hó 18-ától beszüntetik. A gyorsvonat 11 órakor este indult Bukarestből és este 9.55-kor volt Szebenben. Innen este nyolckor indult és reggel 6.15 perckor volt Bukarestben. A legutolsó szerelvény vasárnap, f. hó 17-én indult.

Terméshelyzet világszerte

London, szeptember 14.

AZ Egyesült Államokban: Az őszibúza területeken jó eső esett és a szántásra az idő igen alkalmas. A mezőgazdasági miniszter nyilatkozata szerint az őszibúza vetésterületét 15 százalékkal csökkenteni kell, amiért a gazdákat kárpótolják.

Kanadában: Hivatalos jelentés szerint a Prairie-tartományokban, a multhetivel szemben, a termésátlagok valamivel rosszabbodtak. A Béke-folyó mentén, észak Albertában nagyobb fagyok léptek fel, míg Alberta egyéb vidékein csak kisebb fagyok voltak. Ezért a későbbben aratásra kerülő búzák károkat szenvedtek. A három gabonatermő tartományban az utóbbi héten nagy viharok voltak, melyek a cséplést megszakították, azonban a réteknek a nagy eső igen jót tett. Így az állati takarmányban érezhető nagy hiány valamivel csökkent. Mindhárom gabonatermő tartományban az aratást már befejezték. A beérkezett jelentések szerint az eredmény igen különböző, de mindenütt az átlagon aluli.

Franciaországban: Magánbecslések szerint az ideai búzatermést 95 millió q-ra teszik és a mult évről még megmaradt készleteket augusztus 1-ével 10—12 millió q-ra. Az ideai búzatermés is jóval meghaladja az ország belső szükségletét. Kivitel nélkül jövőre az ideai termés maradéka 20 millió q-ra tehető. A buza minőségét az idén 77.7 kg-ra teszik, a mult évben 75.8 kg. volt, két évvel ezelőtt 74 kgr.

Olaszországban: magánbecslések szerint az ideai búzatermés valamivel nagyobb, mint a mult évben. Az olasz kormány jövőbeli gabonapolitikája odairányul, hogy a vetésterületet nem növeli, hanem olyan területeket állítanak be búzatermesre, melyek a mostaniaknál alkalmasabbak.

Csehszlovákiában: a római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet jelentése szerint Csehszlovákia búzatermése 17.9 millió q, ami rekordtermésnek számít, mert ilyen búzatermés még nem volt Csehszlovákiában, mióta a köztársaság megalakult. Ez a termés a mult évvel szemben 22 százalékos növekedést jelent, az utóbbi öt év átlagával szemben a növekedés pedig 54 százalékos. A nagy búzatermést részben a nagyobb vetésterületnek, részben a kedvező időjárásnak tudják be. A rosztermést 19.7 millió q-ra teszik, ami ugyan kisebb a mult évinél valamivel, az árpa-termést 12.1 millió q-ra teszik, a zabtermést pedig 16.6 millió q-ra.

Argentínában: az időjárás továbbra is igen jó és száraz. Mindenfelől esőt kívánnak, de különösen az északi részeken, ahol a vetések igen szegényesek. A nyugati részről sáskakárokat jelentenek és félt, hogy novemberben a sáska lényeges károkat okoz.

Ausztráliában: mindenfelé igen jó lassú esők voltak és a növényzet fejlődésnek indult. Magánjelentés szerint az ideai termés 150 millió bushel lesz, a mult évi 204 millió bushelessel szemben.

Mandzsuriában: az ideai termés igen jónak ígérkezik és a búzatermést 50 millió bushelre becsülik, ami a mult évinél 20 százalékkal nagyobb. A soya-bab-termés rekordtermésnek ígérkezik. Az ideai termést 5 millió t-ra teszik, amiből 2.2 millió t-t akarnak exportálni. Az egyéb termékekben is jó termés volt.

SPORT

Szerdán a CFR és csütörtökön a Venus áll ki az Ujpest-Bocskai kombinált ellen

Milyen játékerőt képvisel a pestiek csapata

Bukarest, szeptember 14

Megirtuk már az Ujpest-Bocskai kombinált csapatának felállítását, mely szerdán és csütörtökön játszik villanyfény mellett Bukarestben. A kapuban Alberti, a Bocskai új szerzeménye fog védeni, aki egyik legkomolyabb jelöltje volt a svájciak elleni magyar válogatott csapatnak. Csak a pillanatnyi forma ütötte el a tehetséges debreceni játékosát a bevalogatástól, mert Nadas kapitánynak nagyobb bizalma volt Hádában. Mindez azonban semmit sem von le Alberti tudásának értékéből. A jobb háttér helyén az újpesti Kővágó játszik, aki már szintén volt magyar válogatott és egyik tagja a híres Kővágó-Futó párnak. A másik bekk a pillanatnyilag jobb formában levő debreceni Jancsó lesz.

A jobb half helyén a válogatott Palotás jön le a Bocskaiából, akit csak a világklassziszt jelentő Lázár tudott a válogatottból kiszorítani. A középfedezet is a debreceni csapatból került ki Gyulai személyében, akit Moór helyébe látott jónak szerződteni a Bocskai vezetésébe. A halfedezet Kis Gábor, az Ujpest standard tagja.

A kombinált csapat legerősebb része a csatársor, amely akár egy fiókválogatottnak is beillik. Jobbszélen a sokszoros válogatott Markos játszik, aki az utolsó osztrák-magyar meccsen a magyarok egyetlen gólját lőtte és, aki arról nevezetes, hogy külföldön sokkal jobban szokott játszani, mint odahaza. A kistermetű Markost a külföldi sajtó „az ördögös

csatár” néven ismeri, ördögös cselei és szédületes lefutásai miatt. Jobbszéleketében a jelenleg legjobb formában levő bocskai csatár, Vincze játszik, míg a centerben az újpesti Jakube-Jávor. A balösszekötő Engelhardt-Eöry lesz, aki mint ismeretes, csak nemrégiben lett nyilatkoztató, de azután rögtön a nagyválogatottba került. Legjobb embere volt a nagyszerű amatőr válogatottnak. A véletlen következtében ezúttal újból összekeverül Dérivel, az Ujpest válogatott balszélsőjével, akivel együtt alkotott annakidején az amatőr válogatott félelmetes balszárnyát. A magyarok annakidején 4:0-ra verték meg a román válogatott csapatot és ebben legnagyobb érdeme Dérinek volt, akit azon a meccsen fedeztek fel. Azóta Dérre az egész világ kíváncsi lett, — a Törekvést pl. a Rapid csakis azért hívta meg Bécsbe, hogy bemutathassa a híres Dérít, — de talán sehol a világon nem érdeklődtek utána annyit, mint itt Bukarestben, hiszen az ő nevével indokolták annakidején azt az érthetetlennek tetsző, katasztrófális vereséget, amelyet a favorit román csapat a magyaroktól elszenvedett. A Déri-Engelhardt balszárny azóta most fog először bemutatkozni a román fővárosban.

A kombinált csapat tehát így áll fel: Alberti, — Kővágó, Jancsó, — Palotás, Gyulai, Kis — Markos, Vince Jávor, Eöry, Déri.

A szerdai ellenfél a CFR csapata lesz, amelynek szereplését az a tény teszi ér-

tekesse, hogy eddig a legsikeresebben szerepelt a magyar csapatok ellen. A BSZKRT-ot például 5:2-re verte, akkor, amikor a Venus 3:3-as döntetlent tudott csak a bíró jóvoltából kicsikarni és az Unirea Tricolor 4:3-ra kikapott. Az Elektromost is 4:3-ra verte ugyanakkor, amikor a másik két bukaresti csapat kikapott a pestiektől. Mindezen előjelek dacára azt hisszük, hogy ezúttal megtörik a CFR magyar csapatok feletti győzelmi szériája.

A második napon a Venus áll ki az Ujpest-Bocskai kombinált csapata ellen. A Venus most új edzőt szerződött a magyar Weszter Károly személyében, akit

Olaszországból hozattak Bukarestbe és, a kinek a kezenyoma máris meglátszik a volt román bajnokon. A Barátkyval meg erősített Crisana igazán csak a bírónak és más irreális mellékkörülménynek köszönhető a vasárnapi 1:0-ás győzelme, hiszen a Venus gólokkal volt jobb a nagyváradinak.

Mindkét meccs este fél 9-kor kezdődik a Juventus pályán, melyet erre az alkalomra, amint már megírtuk, a legújabb rendszer alapján szerelték fel világító berendezéssel. A bukaresti fénymeccsek premierje tehát igen érdekesnek ígérkezik.

Két érdekes nyilatkozat Barátky círománosításáról

A híres magyar játékos véglegesen megkapta a román állampolgárságát

Bukarest, szeptember 14.

Felhasználtuk a Crisana bukaresti vendégszereplését arra, hogy pár kérdést intézzünk a nagyváradi csapat hírességéhez, Barátkyhoz, aki az utóbbi időben az érdeklődés középpontjába került.

— Mi igaz az ön círománosításával kapcsolatos hírekről? — kérdeztük.

— Semmi sem, — felelte. — Azt a hírt terjesztették rólam, hogy nevemet átrománosítottam, sőt már új román nevet is adtak nekem, amiről egyedül én nem tudtam. Ez soha nem volt szándékomban és azt hiszem, nem is lesz. Nem látom értelmét ennek és aki ilyen hirtelen terjeszt rólam, annak talán más szándékai lehetnek.

— Nagyon meg vagyok elégedve a mostani nevemmel — folytatja — senki nem kérte tőlem, hogy ezt megváltoztassam. Mint Barátky Gyula fogok továbbra is játszani Romániában.

A Crisana egyik vezetője is végighallgatta ezt a nyilatkozatot, amely határozottsággal — úgy látszik — pontot tett a Barátkyról szállongó legendákra.

— Nem is értem, miért terjesztették ezt a hírt Gyusziról, — mondja a Crisana

vezetője. — Nálunk vannak más magyar játékosok is, akikről szintén nem kértük, hogy románosítsák át a nevüket. A csapatfelállításunkon mindenki láthatja, hogy hány magyar név szerepel benne. Mi nagyon megbotránkoztunk, amikor hallottuk, hogy mit híresztelnek. A legbátrabbabban megcáfoltuk ezt a hírt.

Eddig a két nyilatkozat, melyhez magunk részéről nincs mit hozzátennünk Barátky tehát továbbra is Barátky marad.

Itt említjük meg egyébként, hogy Barátky már véglegesen román állampolgár lett. A listára is felvették, tehát a Venu-

biába óvta meg ezen az alapon a Crisana elleni meccsét.

Kisorsolták a segesvári kerület bajnoki mérkőzéseit

Segesvár, szeptember 14.

Szeptember 17: Székelyudvarhely: Hargita — Unirea. Segesvár: STV — Aquila. Medgyes: MTV — Vitrometan.

Szeptember 24: Székelyudvarhely: Nincsen. Segesvár: Aquila — Vitrometan. Medgyes: MTV — MMTE.

Október 1: Székelyudvarhely: OMTE — Hargita. Segesvár: Unirea — STV. Medgyes: MTV — Hargita.

Október 8: Székelyudvarhely: OMTE — Spárta. Segesvár: Aquila — MTV. Medgyes: Vitrometan — STV.

Október 15: Székelyudvarhely: Hargita — Aquila. Segesvár: Nincsen. Medgyes: MTV — Unirea.

Október 22: Székelyudvarhely: Nincsen. Segesvár: STV — MTV. Medgyes: Vitrometan — Hargita.

Október 29: Székelyudvarhely: Hargita — STV. Segesvár: Aquila — Unirea. Medgyes: MMTE — OMTE.

November 5: Segesvár: Unirea — Vitrometan. Medgyes: Spárta — MMTE.

November 12: Medgyes: MMTE — Spárta.

Pályavátozó teniszverseny Székelykeresztúron

Székelykeresztúr, szeptember 14.

A Székelykeresztúri A. Club 10-én tartotta meghívásos versenyét Segesvár, Udvarhely és Keresztúr részvételével.

A KAC nagy áldozatok árán két győztes pályát épített, ahol alkalma lesz a kis városka teniszsportját nagyvárosi mértékben emelni. Szépszámu versenyzőgárdát vett részt a városközi versenyen.

Eredmények:

Női egyes: 1. Dr. Szabó Károlyné KAC. 2. Florián Karola „Hargita”. 3. Follerné KAC.

Férfi egyes: 1. Csiki Andor, Hargita. 2. Dr. Szabó Károly KAC. 3. Florián László Hargita.

Vegyespáros: 1. Dr. Szabó K., dr. Szabó K. 2. Csiki A., Florián K. 3. Dr. Follerné, Follerné.

Férfi páros: 1. Csiki A., Florián L. Hargita. 2. Asztalos K., Balassy L. Hargita. 3. Bokor, Kraus, Segesvár.

A pontversenyt a Hargita T. E. nyerte 20 ponttal. 2. KAC Keresztúr, 3. Segesvár.

TENISZ-, FUTBALL-ATHLÉTIKAI TRITSCH tetszeres: 100, olcsó Sportüzletében. Brassó, Kolostor-utca.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Alláskeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Brassóhoz közelfekvő szántóföldet, Brassóban gyümölcsöskertet venni. Hely, nagyság, ármegjelöléssel „Késpénz” jelígre ajánlatot kérek. 12962

Eladó új varrógép és jó állapotban levő modern gyermekkosci. Szitás-utca 52.

Teherautó, új Ford, üzembépes, olcsón eladó. Kádár Sep-siszentgyörgy, Olt-utca 39. á.

MARABU keltetőgép 170-es valamint műanya kifogástalan állapotban, elkölthetés miatt olcsón eladó. Megtekinthető: Brassó, Hosszu-u. 155. 12815

Háztartási felosztása miatt butorki eladók. Brassó, Str. I. Bratianu 51. 12860

Jómeneteli vendéglő forgalmas utcában, kosztosokkal, nagyobb lakással, nagy borpincével, minden berendezéssel, butorral, vagy anélkül azonnal kiadó. Cim: O-Brassó, Malom-utca 8. szám. 12886

Állást nyer

Egyedülálló özvegyember keres jobb házból való leányt, aki önállóan kisebb háztartást tökéletesen vezetni tud. Csak teljesen önálló erők irjanak az alábbi címre: Toffler, Gara Salard, jud. Mureş. 12637

Perfekt FODRASZNOT, vas-, vizondolalót és borbélysegédet keresek. Jakab fodrász, Rózsater, Brassó. 12874

BADOGOSSEGED. KLERESTETIK azonnali belépésre. Mágori István, KÉZDÍ-VÁSÁRHELY. 12851

Állást keres

Jömegjelenésű, intelligens lány szobalánynak ajánlkozik, jó bizonyítvánnyal, nagyobb helyeken már volt. Cim a kiadóban. 12863

EGYETEMI HALLGATÓ. NŐ, cluji izr. uricsaládnál, egyetemek közelében, villalakkásban, jobb ellátást kaphat. Cim 12887, szám alatt a brassói kiadóban.

Lakás

Német családnál teljes ellátásra iskolás gyermekek felvételnek. Nagy kert, zongorahasználat. Weiss orgonista, Brassó, Kő-utca 5. 12807

KIADÓ egy vagy két szoba, butorozva, vagy üresen, fűrdőszoba használattal Mindkét szoba külön-külön bejárattal, fűrdőszoba mellett. Központtól nem messze, pormentes, csendes utcában. Bővebb felvilágosítást 8-3-ig a kiadóhivatalban. 12892

Kolozsvári uricsalád elvállal főiskolai tanulót teljes ellátásba. Különbejárattal szoba, napi négyzeri étkezés, mosás, fűtés, világítás, zongorahasználat, havi 2300 lej. Bernáth Emil, Str. Julian Popp 21. 12884

Gyermekeken házaspár egészséges szoba, konyha lakást keres. Cimeket „Lakás” jelígre a kiadóba. 12883

KERESEK egy, esetleg két szoba, konyhás, fűrdőszobás modern lakást október elsejére. Cimeket „Gyermekeken házaspár” jelígre a kiadóba kérek. 12862

Vegyes

Forgalmas helyen BOR-BÉLYÜZLET kiadó. Érdeklődni: Brassó, Derestyei-ut 27.

ADY összes versei, olcsó propaganda kiadásban, 572 oldal, 1044 vers, egész vászonkötésben, ára csak 500 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó. Kapu-utca 56-58., (az udvarban).

TANULJON

varrni szabni, keztűt, kalapot készíteni!

Brassóban, Fekete-utca 7 sz. alatt, II-ik emelet, szeptember 15-én nyitott meg nappali és esti tanfolyamait. A kalapkészítési tanfolyamot Párizsban és Bécsben végzett okleveles modistin vezeti. Beiratkozás szept 15-ig. Kolostor utca 25 szám alatti lakásomon

ZSIGMOND ERZÉBET

Keresek jó családból való tanulóányokat.

A. B. C. TEXTIL
ALEX. KÁDÁR
Str. Voievodul Mihai (Kolostor-utca) No 3

VENDEGLŐS VAGY KÁVÉS

kerestetik kaszinóberlet átvételére. Megfelelő szakértelemmel és tőkével rendelkezők pályázatát kérjük

AHAVA CLUB, BRAŞOV,
Piaţa Libertăţii 26 I. emelet.

Prof. Dr. WILHELM STEKEL

A MODERN HÁZASSÁG

Fordította és jegyzetekkel ellátta:

Dr. GÄRTNER PÁL Ideggyógyorvos.

Kivonat a mű tartalomjegyzékéből:

A házasság formai alakulásai. — A feleség felszabadítása. — Az otthon érzése a boldog házasság alapja. — Lelki szerelem. — A szerelem alkotó részei. — A mintaházasság követelményei. — A szerelem kikristályosodása. — Csalódott szerelemek házassága. — Meddig mehet az ösztönös házastársak között? — A házibárát. — A monogámia a kultúrember ideális célja. — A nemek teljes egyenjósága. — A próbaházasság és meghatározott időtartalmú házasság képtelensége. — A lakásházasság káros befolyása. — Az anyósprobléma. — Születések korlátozása. — A nevelés reformja a házasság legmegfelelőbb előkészítése. — A jövő házasságának normája: mindent átfogó, megértő, megbocsátó, fölfelé törekvő szerelem.

Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. Ara 90 lej.